

Vlaams
Parlement

vergadering **C352**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Wetenschap en Innovatie

van 1 juli 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het terugbetaalbare voorschot voor organisatoren van festivals – 4018 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het impulsprogramma 'Innovatie in gezondheid en zorg' – 4025 (2020-2021)	13
VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de doorbraaklening die de Limburgse Reconversie maatschappij, het Agentschap Innoveren en Ondernemen, en de UHasselt hebben gelanceerd – 4063 (2020-2021)	17
VRAAG OM UITLEG van Rita Moors aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de steun in 2020 voor Limburgse ondernemingen via de kmo-groeisubsidie – 4064 (2020-2021)	19
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de impact van het fiat van de Europese Commissie op het Vlaamse relanceplan – 4066 (2020-2021)	21
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over Vlaanderen als innovatieregio – 4082 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het ondersteunen van snelgroeiende bedrijven in Vlaanderen – 4104 (2020-2021)	23
VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over spendingreviews in de beleidsdomeinen Werk en Economie – 4059 (2020-2021)	29

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de gezamenlijke oproep van de Vlor en de SERV inzake het hernieuwde engagement voor werkplekleren en duaal leren – 4051 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over duaal leren in het schooljaar 2021-2022 – 4071 (2020-2021)	31
VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de standpuntnota van de vzw GRIP over individueel maatwerk – 4067 (2020-2021)	37
VRAAG OM UITLEG van Kurt Vanryckeghem aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de toekomst van de textielsector bij jongeren – 4074 (2020-2021)	41
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over maatregelen tegen pesten op het werk – 4084 (2020-2021)	43
VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de impact van de coronacrisis op de jeugdwerkloosheid – 4111 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het recente schoolverlatersrapport van VDAB – 4122 (2020-2021)	46

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het terugbetaalbare voorschot voor organisatoren van festivals – 4018 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Goedemorgen, collega's, minister, de maatregel rond het terugbetaalbaar voorschot voor organisatoren werd in februari ingevoerd om werkkapitaal te creëren om nieuwe evenementen voor te bereiden en op te zetten, en ervoor te zorgen dat ze dat alvast kunnen plannen en iedereen betalen die daaraan meewerkt. Zo wordt het risico dat het niet zou doorgaan, beperkt. Festivals die levensvatbaar zijn, kunnen doorgaan.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) organiseerde drie oproepen, waarvan de derde oproep volgende evenementen behelst: evenementen in de maand juni 2021 en evenementen tussen 1 juli 2021 en 31 december 2021.

Ik stel deze vraag om twee redenen. In mijn schriftelijke vraag gaf u een voorlopig overzicht van toegekende evenementen en bedragen. Daarna bleek dat dit nog niet helemaal afgerond was en er nog geen definitief overzicht was. De tweede reden is dat er twee weken geleden een N-VA-bestuur ervoor heeft gezorgd dat een groot internationaal festival – Tomorrowland – niet kan doorgaan. Ze zullen de volledige waarborg ter waarde van 1,8 miljoen euro uitwinnen. Daar was wat twijfel over, of men het volledige bedrag zou terugvorderen, maar uiteindelijk, volgens de laatste berichten zou het over het volledige bedrag gaan. Het is natuurlijk jammer dat wegens de beslissing van een N-VA-bestuur dergelijke financiële last op de Vlaamse begroting komt.

Minister, zijn alle lopende aanvragen beoordeeld? Ook van de laatste oproep? Hoe evalueert u de goedgekeurde waarborgen? Kunnen we daar een volledig overzicht van krijgen? Voor het parlement is dat belangrijk om zijn controlefunctie uit te oefenen.

Hoe worden beslissingen van lokale besturen in het kader van veiligheid beoordeeld in het toekennen van een waarborg? Als een festival perfect kan doorgaan volgens de nationale veiligheidsnormen maar een lokaal bestuur – in dit geval de N-VA – beslist dat het niet doorgaat, omdat ze het niet leuk vinden, dan is het lastig dat dat ten laste komt van de Vlaamse begroting.

U gaf in de media aan dat bij het uitwinnen van een waarborg niet noodzakelijk het volledige bedrag toegekend zal worden. Toch werden deze waarborgen eerder vastgelegd na jurering. Hoe ziet u eventuele uitwinningen plaatsvinden?

U gaf aan dat de controle op de doorstroming van de waarborgen naar de gehele evenementensector, inclusief vele kleine spelers, geluidstechnici en dergelijke, verzekerd is. Kunt u toelichten welke mechanismen daar zijn ingebouwd?

U gaf aan dat sommige festivals verplaatst werden en daardoor geen gebruik kunnen maken van de waarborg. Welk mechanisme is daar juist voorzien in geval van verplaatsing van evenementen? Welke tijdsperiode van uitstel wordt hierbij gehanteerd? Indien bijvoorbeeld het festival volgend jaar kan doorgaan, wordt de uitwinning van de waarborg dan uitgesteld, of moet die waarborg echt dit jaar worden aangesproken? Festivals die uitgesteld zijn naar volgend jaar, in het geval van Tomorrowland is dat zo, vallen blijkbaar niet onder het uitstel van de waarborguitwinning.

Zouden we een totaaloverzicht kunnen krijgen van welk evenement welke waarborg toegekend gekregen heeft, zodat we weten welke waarborgen lopen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor de vraag, collega. Dat is een hele grote boterham. Ik zal proberen zo correct mogelijk te antwoorden, maar een aantal zaken kan ik moeilijk voorlezen, zeker als u vraagt naar welke festivals. We gaan dat nog als extra informatie geven.

Eerst en vooral de lopende vragen voor juni, juli en augustus zijn grotendeels, maar nog niet allemaal beoordeeld. De beslissingen zijn door VLAIO bijna allemaal uitgestuurd. Voor de zomermaanden zijn er nog een tiental evenementen die nog een beslissing moeten krijgen, maar het gaat dan hoofdzakelijk over situaties waar degenen die een voorschot aanvragen, nog verduidelijking moeten geven over hun dossier aan VLAIO. Dat beslissingsproces wordt heel nauwgezet gevolgd. Men concentreert zich ook op het afwerken van het beslissingsproces en men start dan de beoordeling van de dossiers voor het najaar op. Met de evenementen vanaf oktober, collega Vande Reyde, is men nog volop bezig. Men heeft nu eerst de eerste reeks afgewerkt.

Die evaluatie gebeurt niet door mij of mijn kabinet, die gebeurt door interne en externe juryleden. Zij contacteren de indieners en in veel gevallen ook de lokale besturen of de locaties waar het evenement kan doorgaan. De beoordeling gebeurt heel grondig en neemt dus ook enige tijd in beslag. Het is hier de overheid die voor een stukje ook als verzekeraar optreedt – om het zo te zeggen – voor niet-recupereerbare kosten. Het is dus logisch dat men ook aandacht besteedt aan welke evenementen men wel of niet gaat steunen.

Wat de oproep betreft, zijn er 230 projecten ingediend – dat is heel veel – waaronder muziekfestivals, sportwedstrijden, internationale en nationale beurzen. We hebben dus een heel breed bereik binnen de hele evenementensector. Veel indieners doen – en daar ben ik heel tevreden over – enorme inspanningen om binnen de gekende richtlijnen oplossingen te zoeken om coronaproof te kunnen werken. Ondanks een dikwijls lagere capaciteit willen velen dat het evenement toch kan doorgaan. U weet in welke context we dit terugbetaalbaar voorschot in het leven geroepen hebben. We wilden dat we een zomer zouden hebben waar mensen toch het risico durven nemen om evenementen te laten doorgaan. Ik vind dat de voorschottenregeling die in het leven geroepen is, echt het doel bereikt waarvoor ze bestemd is. Er zitten trouwens ook een aantal mooie staaltjes van creatief ondernemerschap tussen.

Dankzij het waarborgmechanisme zullen er deze zomer tientallen evenementen kunnen plaatsvinden. De jurering loopt nog over een aantal, we kunnen dus nog geen definitief getal geven. Er is ook nog wat onzekerheid – er is ook nog een Overlegcomité half juli – waardoor er nog geen definitief zicht is op wat echt doorgaat en wat geannuleerd zal moeten worden. Globaal zie ik dat veel lokale besturen super enthousiast zijn om events opnieuw te laten doorgaan en ik merk ook dat de mensen hunkeren naar events. Ik was ondertussen al op een aantal kleine kermis-sen. Dat zijn geen dossiers waar steun voor aangevraagd is, maar als je ziet hoe blij die mensen zijn dat ze weer naar buiten kunnen en dat er toelating gegeven wordt door lokale besturen om iets te organiseren, is dat echt mooi om te zien. Ik hoop dat de sector op die wijze echt op gang komt.

Ik wil toch een paar voorbeelden geven van evenementen die in de portefeuille zitten en die in een sterk aangepaste versie ten opzichte van de voorgaande jaren doorgaan. Werchter Parklife is daar eentje van. Voor de danceliefhebbers is Tomorrowland uiteraard een streep door de rekening. Ik wil wel meegeven, collega Vande Reyde, dat wij tot op vandaag nog niet de definitieve annulatie officieel

binnen hebben. Ik weet dat de organisatoren een communicatie gedaan hebben dat de handdoek in de ring gegooid wordt, maar VLAIO moet natuurlijk wel het officieel bericht van annulatie krijgen om dan in overleg te kunnen gaan met de organisatoren. Je hebt ook Paradise City in Perk en Paradise Down by the Lake in Beervelde: die staan op de agenda voor de danceliefhebbers. De historische spektakels van Historalia in Westerlo zullen normaal gezien kunnen plaatshebben, ook dankzij onze voorschottenregeling. Als u een metalhead bent, dan kunt u ook naar Alcatraz in Kortrijk. Er is dus voor elk wat wils in het hele spectrum van wie voorschotten heeft aangevraagd.

Daarnaast zijn er ook een aantal sportwedstrijden die onder meer dankzij de voorschottenregeling hebben plaatsgevonden. We hebben genoten van de Ronde van Vlaanderen en het WK veldrijden in Oostende. Dat zijn allemaal risico's die genomen moeten worden en waar het goed is dat Vlaanderen mee ondersteunt.

Wij ondersteunen absoluut de heropstart van de evenementensector. In juni en juli is dat nog heel voorzichtig. Als er vanaf augustus meer mogelijk wordt, zal dat ook heel zichtbaar worden. Zelfs bij annulatie, zoals in het geval van Tomorrowland – we moeten nog bekijken hoe dit praktisch verder zal verlopen –, was het voorschot erg belangrijk om zich te kunnen herpakken. Zo zadel je de organisator niet op met het volledige verlies van de geannuleerde editie, maar worden een stuk niet-recupereerbare kosten gewaarborgd. Het zal minutieus afgehandeld worden door VLAIO. De uitgaven die Tomorrowland al heeft gedaan, overtreffen vele malen het voorschot. Zoiets moet maanden op voorhand voorbereid worden en er moeten vergunningen aangevraagd worden. Dat is dus een enorme organisatie.

Artikel 18 stelt dat enkel indien het evenement niet mag plaatshebben wegens een beslissing die evenementen verbiedt in het kader van de maatregelen naar aanleiding van COVID-19, de steunaanvrager de steun definitief kan krijgen, beperkt tot de niet-recupereerbare kosten en onvermijdbare facturen. Dat wil zeggen dat in dit geval VLAIO zal moeten beoordelen of de beslissing van de lokale overheid kan worden beschouwd als een beslissing naar aanleiding van COVID-19. Enkel dan is de waarborgregeling van toepassing, aangezien we met deze regeling het bedrijfs-economische risico niet afdekken. Het moet dus gaan over niet-recupereerbare kosten en onvermijdbare facturen, maar nog veel belangrijker is dat het een beslissing moet zijn die het evenement verbiedt in het kader van COVID-19. Andere annulatieredenen worden niet in aanmerking genomen.

De niet-recupereerbare kosten voor de organisator van het evenement zijn uiteraard sterk verschillend afhankelijk van het moment waarop geannuleerd wordt. Als je de dag zelf annuleert, zijn alle podia opgebouwd en is al het personeel gemobiliseerd. Als je maanden op voorhand annuleert, zijn die kosten mogelijk verschillend.

Het besluit van de Vlaamse Regering bepaalt dat, indien het evenement niet kan plaatshebben, de steunaanvrager dit onmiddellijk laat weten aan VLAIO. In dat geval vraagt VLAIO de dienst Inspectie om een controle uit te voeren van het dossier om het bedrag van de niet-recupereerbare kosten te bepalen. Het toegekende bedrag is daarbij het maximale bedrag, maar zeker voor evenementen uit de eerste twee oproepen die de laatste maanden geannuleerd werden en waarvoor eigenlijk al lang duidelijk was dat ze niet zouden kunnen doorgaan, blijkt dat de niet-recupereerbare kosten dikwijls lager zijn dan het toegekende bedrag. In dat geval wordt het verschil tussen de niet-recupereerbare kosten en wat uitbetaald werd, teruggevorderd door VLAIO.

Op dit ogenblik zijn er zo een vijftigtal dossiers die geïnspecteerd worden. Momenteel is het nog alle hens aan dek om de jurering grondig en snel af te ronden, maar

zodra dat gebeurd is, zal VLAIO zich focussen op de inspectie en dossierafronding. Als het event plaatsvindt, moet de ondernemer het volledige voorschot terugbetalen binnen de drie maanden na het event.

Controle is een belangrijk element in de beoordeling van de dossiers, maar ook de controle door de inspectie omvat een toets of onderaannemers correct werden betaald. Als iemand een factuur indient maar de onderaannemer niet betaalt, dan is dat een oneigenlijk gebruik van het voorschot. Dat is ook de reden waarom de controles enige tijd in beslag nemen. Dit is ook zo voorzien in het besluit van de Vlaamse Regering. De dienst Inspectie bekijkt daarbij of de facturen betaald werden, niet gecrediteerd en dergelijke meer. De volledige projectboekhouding wordt bekeken, inclusief aankoopregister en dergelijke.

Wat de verplaatsing betreft, hebben we en cours de route moeten beoordelen. Een wijziging van locatie of datum ten opzichte van de goedgekeurde projectaanvraag moet altijd worden aangevraagd bij en goedgekeurd door VLAIO. Daarbij wordt vandaag de richtlijn dat een verplaatsing van het evenement binnen dit kalenderjaar, tot 31 december 2021, wordt toegestaan. Dat geeft evenementen die bijvoorbeeld in juni nog niet kunnen doorgaan, maar wel in augustus of september, de kans om dit jaar toch nog te laten doorgaan.

Wanneer het evenement verplicht wordt verplaatst naar 2022, zoals bijvoorbeeld het geval is voor de Floraliën in Gent, dan geldt dit als een annulering. VLAIO rekent dan de niet-recupereerbare kosten af. In 2022 kan het evenement doorgaan, maar dan zonder financiering en waarborg vanuit onze regeling.

Collega Vande Reyde, ik kan u een voorlopige tabel bezorgen waarbij, conform uw vraag, enkel de festivals werden opgenomen, dus niet de sportwedstrijden, culturele voorstellingen en beurzen.

Dit is sowieso een voorlopige stand van zaken omdat de derde oproep nog loopt. De dossierbehandeling van de drie oproepen is zeer dynamisch, waarbij de focus momenteel ligt op de jurering van de dossiers in het najaar. Zodra die is afgerond, zal VLAIO de focus leggen op het afsluiten van de dossiers die al doorgegaan of geannuleerd zijn.

De reden waarom ik de lijst met de nominatim evenementen niet heb doorgegeven, is omdat ik de organisatoren zelf de kans wil geven om te communiceren over het feit dat een evenement plaatsvindt. Als ik als minister zeg voor welke evenementen ik een voorschot heb gegeven, dan krijgen zij zelf niet de kans om hun evenement in de markt te zetten. Maar ik vind wel, collega's, dat jullie recht hebben op de volledige dossiers, zowel van wat is goedgekeurd als van wat als niet recupereerbaar werd beschouwd.

Ik ben ook aan het bekijken of ik dat niet gewoon publiek kan maken. We doen dat ook met alle steun die in het kader van corona is gegeven zoals de hindersteun. Ik vind dat eigenlijk geen probleem want de overheid heeft hier een heel grote inspanning gedaan. Maar collega Vande Reyde, wanneer u vraagt wat recupereerbaar en niet recupereerbaar is, dan moet de controle natuurlijk wel hebben plaatsgevonden. Zoals eerder al gezegd, zijn de dossiers vrij omvangrijk om te beoordelen, ook om te beoordelen of er al dan niet steun wordt gegeven.

Wanneer u het hebt over de lijst van festivals, dan denk ik dat ik u gewoon de lijst kan geven van alle evenementen, beurzen inbegrepen. Maar omdat uw vraag over de festivals ging, wist ik niet goed wat ik moest doen. Die lijst wordt u dus bezorgd.

De afhandeling is natuurlijk iets voor nadien, collega Vande Reyde. Dat zal eerder tegen het jaareinde zijn, wanneer we weten wat er al dan niet is verplaatst of doorgegaan.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil het nog over drie zaken hebben.

Wat de informatie betreft, wil ik me excuseren wanneer ik specifiek het woord festivals zou hebben gebruikt. Ik heb het over alle evenementen die onder deze waarborgregeling vallen. Ik denk dat het niet meer dan logisch is dat wij die volledige lijst krijgen. Ik heb daar al naar gevraagd, twee maanden geleden in een schriftelijke vraag, maar dat blijft toch allemaal een beetje onduidelijk. Ik zou die lijst inderdaad gewoon geven en publiek bekendmaken. Why not? Ik neem aan dat in de loop van de dag de commissieleden de volledige cijfers kunnen krijgen.

Dat er vertraging zit op de informatie over de uitwinning, lijkt me ergens logisch. Maar laat ons daar dan op tijd en stond een overzicht van krijgen. Wij moeten controleren en nagaan of de maatregelen effectief werken. In een ideale wereld bepalen we ze ook maar daar zijn we nog niet. Ik denk dan ook dat het essentieel is dat we die informatie krijgen.

Wie een jaar geleden in volle coronacrisis had gezegd dat we bijna 2 miljoen euro aan Tomorrowland zouden geven omdat twee N-VA-mandatarissen het nodig vonden om het te verbieden, die was wellicht zot verklaard. Er zijn natuurlijk wel gegronde redenen om die waarborgregeling te geven. Ik blijf toch benadrukken dat het enorm jammer is dat door de beslissing van twee N-VA-mandatarissen, terwijl de N-VA toch altijd uitpakt met de internationalisering van Vlaanderen, echt een heel festival kan worden geannuleerd, dat de organisatoren echt in een diepe put worden gesmeten en dat er dus gewoon ineens 2 miljoen euro bij komt op de Vlaamse begroting. Dat is een heel jammerlijke zaak. Ik denk dat dat toch tot bezinning stemt.

Specifiek over die waarborgregeling heb ik nog enkele vragen. U zegt dat dat echt essentieel is om het festival te laten plaatsvinden, maar aan de andere kant zegt u ook dat het maar een klein aandeel van het totale kostenplaatje is. Dan weet ik dus niet in hoeverre de waarborg echt de essentiële motor was in het wel of niet laten doorgaan daarvan. Dat vind ik een beetje verwarrend, eerlijk gezegd.

Er zit een prachtige organisatie achter Tomorrowland. Waarschijnlijk zal dat festival in de komende jaren wel kunnen doorgaan, laten we het hopen, als de N-VA-mandatarissen gunstig gestemd zijn. Is er dan wel voorzien in een gedeeltelijke terugbetaling van die waarborgregeling uit – ik zeg maar iets – toekomstige edities van de komende tien jaar, of is dat definitief afgesloten?

U zegt dat een cruciale voorwaarde voor het toekennen van de waarborg was dat het niet mag doorgaan vanwege de veiligheidsmaatregelen. Dat is het nu juist: het mocht wél doorgaan volgens de veiligheidsmaatregelen. Het was echt een beslissing van N-VA-mandatarissen om dat niet te doen. Als individuen willekeurig beslissen of het wel of niet kan, valt dat dan automatisch onder die veiligheidsmaatregelen? Op den duur kan iedereen immers zeggen dat iets vanwege covid niet mag doorgaan, ook al mag het volgens de nationale veiligheidsmaatregelen. Dan komen we natuurlijk in een situatie waarbij dingen heel willekeurig kunnen worden geannuleerd, en het is de Vlaamse belastingbetaler die dan uiteindelijk het gelag betaalt. Dat is toch een situatie die we moeten vermijden.

Ten slotte, ik ben wel blij dat er aandacht is voor die doorstroming naar de hele evenementensector. Dat is een heel goede zaak. U hebt dat goed toegelicht. Dat is de essentie van de waarborgregeling. Het gaat niet om grote internationale organisaties die al uitstekend werk leveren. Het gaat echt om die kleine geluidstechnici, die podiumbouwers. Dat is het hart en de ziel van onze evenementensector. Dat die worden ondersteund in deze moeilijke tijden, is natuurlijk een goede zaak.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Het is zeer jammer dat ik nu niet het meest zal spreken over de kern van de zaak, namelijk die voorschotregeling. Collega Vande Reyde, het valt me enorm op hoeveel malen – ik heb het niet geturfd – u onze partij hebt vernoemd in uw voorgaande betoog en vraagstelling. U hebt enorm benadrukt dat het gaat over N-VA-mandatarissen, N-VA dit en N-VA dat. Wat mij echter opvalt, is dat u als volksvertegenwoordiger van Open Vld sterk in contrast staat met uw Open Vld-minister Somers, die wél een groot respect heeft voor burgemeesters en het lokale bestuur, die wél respect heeft voor beslissingen die mandatarissen, burgemeesters inderdaad in eer en geweten nemen over dit soort enorm grootschalige evenementen.

U zegt daarbij dat lokale besturen dat doen omdat ze dat leuk vinden en dat jullie dat niet leuk vinden. U moet nu toch eens beginnen te beseffen dat deze coronapandemie absoluut niet leuk is voor lokale besturen, absoluut niet leuk is voor onze N-VA-burgemeesters, dat wij in eer en geweten een beslissing nemen voor de veiligheid van de mensen, voor de volksgezondheid. Ik kan dat niet leuk vinden en u kunt dat niet leuk vinden, maar het zijn wel die burgemeesters die de verantwoordelijkheid dragen, en daar moeten we respect voor hebben. Het zijn immers die burgemeesters die verantwoordelijk zijn wanneer het festival doorgaat. Zij hebben dat niet gedaan op basis van iets dat in de lucht hangt, maar natuurlijk op basis van adviezen van experts, van virologen. Dat zijn de zaken waarop zij zich hebben gebaseerd. Zoals ik zei, we kunnen dat allemaal niet leuk vinden, maar ik vind dat u zeer laatdunkend en denigrerend spreekt over burgemeesters en lokale besturen. Ik vind dat dat in schril contrast staat met minister Somers, die wel op een respectvolle manier is gaan spreken met de burgemeesters, die inderdaad toevallig van N-VA-signatuur zijn en die het volgens mij niet zo leuk vinden dat dat daar niet doorgaat.

Dat festival – ik heb het opgezocht – vindt plaats sinds 2005 en sinds 2013 is daar een N-VA-burgemeester. U zult mij niet zeggen dat die burgemeester het leuk vindt die beslissing te nemen. Dat het een gemakkelijke beslissing is geweest, dat denk ik allerminst. Laat ons hopen dat de crisis zich zo ontwikkelt dat dergelijke grootschalige evenementen kunnen doorgaan en dat de burgemeesters dan een andere beslissing kunnen nemen. Wij hebben een groot respect voor de lokale besturen. Wij hebben zeker en vast een groot respect voor onze N-VA-mandatarissen maar ook voor andere burgemeesters, van welke kleur of voor welke politieke partij zij ook zijn. Ik wens alle burgemeesters die geconfronteerd worden met dit soort grootschalige festivals heel veel succes om dat in goede banen te leiden. Ik hoop dat deze zomer zoveel mogelijk festivals kunnen plaatsvinden. Als partij hebben wij er altijd voor gepleit om zoveel mogelijk te laten plaatsvinden wat coronaproof kan. Ik vind uw vraagstelling niet correct ten opzichte van de burgemeesters en ook ten opzichte van onze partij. Ik hoop dat ook de onderaannemers geholpen worden door de voorschottenregeling. De sector heeft het heel moeilijk. Als partij zullen wij de eventensector door dik en dun blijven steunen.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik denk dat ondertussen bewezen is dat de voorschottenregeling bijzonder belangrijk is om de eventensector weer op het juiste spoor te krijgen en om opnieuw evenementen te kunnen organiseren van de zomer. Ik ken heel wat organisatoren die met het voorschot als een soort verzekering van VLAIO het aangedurfd hebben om te gaan plannen, bestellingen en opdrachten te plaatsen bij geluidstechnici, leveranciers van audio- en videomateriaal en tentenbouwers. In een groot deel van de situaties zal er hopelijk geen gebruik worden gemaakt van het voorschot als de coronacrisis op dezelfde manier blijft evolueren. Dan zal het een bijzonder kostenefficiënte manier geweest zijn van de overheid om een grote belangrijke sector in Vlaanderen te helpen bij de nieuwe

start na de lockdown. Als er dan burgemeesters zijn die met hun eigen bevoegdheid in het kader van de werking van hun veiligheidsplan of zo, afwegingen maken om festivals niet te laten doorgaan, dan is dat precies waarvoor de voorschottenregeling is uitgewerkt. De partijkleur van de burgemeesters doet er niet toe. Zij hebben een mandaat om een afweging te maken voor de veiligheid van hun eigen inwoners. Wij kunnen dat betreuren maar ik denk niet dat de partijkleur ertoe doet.

Minister, komen er nog aanvragen bij in het kader van de voorschottenregeling? Of kunnen wij de voorschottenregeling als afgesloten beschouwen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Vande Reyde, ik ben een beetje ontgoocheld. Wij zijn zeer dikke vrienden maar soms kan dat wat tegenvallen. Ik heb altijd zeer nauwgezet geantwoord op de schriftelijke vragen. Ik heb zelfs soms nog actualisaties bezorgd, en ik ben met jullie zeer actief in dialoog gegaan over de te nemen maatregelen en de modaliteiten ervan. Ik wil dat toch eens benadrukken. Ik ben ook niet te beroerd om bij te sturen als uit discussies in het parlement blijkt dat dit nuttig kan zijn. Ik heb het sowieso lastig als er naar mijn mening ongefundeerde kritiek komt, maar in dit geval vind ik echt dat dit onterecht is. Ik vind het ook onterecht voor medewerkers die zich uit de naad werken om zo goed mogelijk op alles te antwoorden. Maar omdat een parlements lid nu de lijsten opvraagt kan ik moeilijk aan VLAIO zeggen, die volop beoordelingen aan het doen is, om nu in het wilde weg die lijsten op te vragen. Dat doe ik niet. Die mensen moeten hun job kunnen doen. Ik zal hen in dezen ook beschermen.

Ten tweede hebben we die regeling rond die evenementen niet gemaakt voor Tomorrowland, collega's. Ik krijg hier de indruk dat men denkt dat we een manier moesten zoeken om Tomorrowland te steunen. We hebben dat potverdikke gedaan omdat er ook zoveel vragen waren in het parlement. Ik hoor het jullie nog zeggen, dat de evenementensector het zo moeilijk heeft, dat we ze moeten steunen, dat ze door hun cash heen zitten. We hebben dan gezegd dat we een manier zouden zoeken om dat te kunnen doen, met een voorschot dat terugbetaald wordt om hun een kleine buffer te geven als er, vanwege het oprukken van het coronavirus, maatregelen moeten worden genomen waardoor het niet kan doorgaan. Zo zitten ze niet door hun volledige financiële planning of vermijden we dat ze zelfs het risico niet durven te nemen, wat nog erger is.

In heel veel gevallen is er ook contact opgenomen met de lokale besturen. We doen dat bijvoorbeeld in Antwerpen, waar men heel veel evenementen tegelijk heeft aangevraagd. We hebben uiteraard contact opgenomen om te bekijken of dat wel zal kunnen plaatsvinden. Maar in het geval van Tomorrowland ga je er ten eerste van uit dat dat wel zal kunnen. Ten tweede is de steun ook voor een stuk gegeven vanwege de vergunningsaanvraag die ze moesten doen. Dat is een enorme organisatie, en ze hebben ook heel veel aanpassingen moeten doen om dat coronaveilig te kunnen laten plaatsvinden. De voorschotten waren dus ook daarvoor bedoeld. Ik vind het helemaal niet verkeerd dat dat gedaan is, en zij hebben, zoals vele anderen, correct een voorschot gevraagd.

Collega's, ik wil trouwens ook nog eens de output meegeven van zo'n voorschottenregeling. De output voor de Belgische economie van het festival Tomorrowland bedroeg in 2019 228 miljoen euro. Collega Vande Reyde, ik hoor u heel graag zeggen dat het over 1,8 miljoen euro gaat. Maar als het kan plaatsvinden betekent dat 228 miljoen euro economische return. Dat is enorm. En de financiële terugvloeit van het festival naar de Belgische overheid bedraagt 93 miljoen euro via de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), de personenbelasting, de vennootschapsbelasting en de BTW.

Maar nog eens, we hebben die maatregel niet gemaakt voor Tomorrowland, wel voor het brede en rijke aanbod aan events in dorpen en steden rond muziek, sport, enzovoort. En dat blijkt ook uit de dossiers.

De burgemeester is verantwoordelijk voor de veiligheid. In die zin volg ik absoluut wat de aansluitende collega's De Vreese en Bothuyne zeggen. Wij moeten ook de lokale besturen respecteren. En ook Tomorrowland vindt het van belang – u hebt dat gehoord in de reactie nadien – dat er een goede relatie is met het lokale bestuur.

Wij plannen voorlopig geen bijkomende oproepen meer. De derde oproep was de laatste, collega Bothuyne. En ik hoop bij leven en welzijn dat het absoluut de laatste is, en dat we naar een normalisering kunnen van het geheel. Want zo aangenaam vind ik dat eigenlijk zelf niet als overheid om dit te doen. Maar het voorschot was wel een zeer activerende maatregel. We zetten ook mensen aan het werk, terwijl we in het voorbije jaar 2,3 miljard euro hebben uitgegeven voor ondernemers die niet mochten werken. Hier geven we een voorschot om mensen net te laten werken, en om ze de kans te geven om te werken. Al die miljarden waren eigenlijk vergoedingen omdat mensen hun job niet mochten doen.

Er werken ruim 30.000 mensen in de eventsector, en dankzij de voorschotten zijn die ook aan de slag kunnen gaan. Ik hoop dat de balans van de maatregelen, de activiteiten die hebben plaatsgevonden, fel zal doorwegen. Maar we zullen dat pas weten op het ogenblik dat het jaar afgesloten werd.

Dan was er nog een vraagje van collega Vande Reyde over Tomorrowland vorig jaar. Neen, collega Vande Reyde, onze waarborg omvat net de niet-recupereerbare kosten, dus hetgeen ze sowieso kwijt zijn. En wij zullen met hen ook door de facturen gaan, zoals we dat ook in andere dossiers doen, om te kijken wat voor hen de niet-recupereerbare kosten zijn. Dat is geld dat ze kwijt zijn, het is evident dat ze dat dan de volgende jaren niet moeten terugbetalen.

De annulatie is trouwens zeer dicht gekomen; je zou kunnen zeggen dat dat nog ettelijke weken is, maar het is dus enorm wat zo'n organisatie met zich meebrengt aan voorbereidingen. Dat zijn kosten die zij sowieso al gemaakt hebben, en die ze ook onmogelijk konden recupereren door bijvoorbeeld het festival met een jaar uit te stellen. Want er waren al een aantal prestaties die ook effectief geleverd waren.

Voor sommige zaken is dat niet het geval. Als events geannuleerd worden zijn er ook veel facturen die gewoon verplaatst worden, omdat de prestaties nog niet geleverd worden. Die kunnen dan een paar maanden later, of het volgende jaar gebeuren. Ik weet niet hoe het bij Tomorrowland zal zijn, omdat de factuurafhandeling nog moet starten. Maar ik vrees dat daar ook al een aantal kosten effectief gedaan zijn.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Bedankt, minister. Laat ons vooral dikke vrienden blijven. Het is zeker geen verwijt dat de informatie nog niet volledig duidelijk is. Wat ik zei is gewoon dat – toen ik een schriftelijke vraag stelde – er nog geen volledige lijst was. En ik denk dat het belangrijk is dat de commissie, het parlement, over de volledige gegevens beschikt. Dat is alles.

Ten slotte, collega De Vreese, uiteraard heb ik het grootste respect voor de beslissingen van lokale besturen. U bent zelf lokaal actief, ik ook, we weten wat dat is. En het feit dat dat N-VA-mandatarissen zijn, is voor mij persoonlijk geen negatieve connotatie, dat is gewoon een objectief feit. Ik zie niet in wat daar negatief aan is. Als ik dan toch een klein steentje mag teruggooien: het is uw eigen fractie die elke week de Brusselse Regering net niet standrechtelijk executeert voor beslissingen

die zij nemen in eer en geweten, voor hun lokale bevolking. Als u het dan hebt over lokale economie, dan denk ik dat u daar misschien toch ook eens naar moet kijken, hoe uw eigen fractie daarmee omgaat. Maar goed, dat terzijde.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het impulsprogramma 'Innovatie in gezondheid en zorg' – 4025 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Dank u, voorzitter. Belangrijke vragen hoeven niet altijd lang te zijn.

In dat kader, minister: op 18 juni werd op de Vlaamse Regering het impulsprogramma 'Innovatie in gezondheid en zorg' goedgekeurd in het kader van het actieplan Vlaamse Veerkracht. Het impulsprogramma is opgebouwd volgens drie complementaire pijlers: fundamentele kennisopbouw, bedrijfsgericht onderzoek en ten slotte de implementatie van nieuwe toepassingen in de zorg. Het voorziet in de oprichting van een speerpuntcluster HealthTech. Het past bovendien in een bredere visie op langere termijn, zoals uitgewerkt in de kadernota 'Vlaanderen sterk in onderzoek en innovatie voor gezondheid en zorg', waarvan de Vlaamse Regering eveneens akte nam op 18 juni.

De aandacht voor zorg en gezondheid in het innovatiebeleid staat al langer op de radar van de Vlaamse Regering. In de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) 2021 werd onder meer 6 miljoen euro voorzien voor het nog op te maken impulsprogramma met het oog op geneeskunde op maat, regeneratieve geneeskunde en data-gedreven zorg.

Minister, ik heb twee vragen voor u. Kunt u toelichten welke doelstellingen u wenst te bereiken met het impulsprogramma en kunt u ook de bredere visie uit de kadernota eventjes toelichten? Op welke termijn zal de speerpuntcluster HealthTech opgericht worden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor uw interessante vraag, collega De Roo. Ik was in het begin van deze week zeer, zeer trots om de nieuwe speerpuntcluster te kunnen aankondigen in een goed gezelschap.

Er zijn twee nota's voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De visienota 'Vlaanderen sterk in gezondheid en zorg' schetst het kader van het O&I-landschap (Onderzoek en Innovatie). En dan is er nog een nota over het impulsprogramma 'Innovatie in gezondheid en zorg' waar de doelstellingen van het totale programma en de speerpuntcluster in voorkomen.

We hebben drie fundamentele pijlers. Een: fundamentele kennisopbouw via onderzoek. Twee: bedrijfsgerichte innovaties via samenwerking in een sterk Vlaams O&I-ecosysteem om zo nieuwe toepassingen in de zorg en gezondheid te ontwikkelen. Drie: de effectieve implementatie van innovatie in de Vlaamse zorgsector door kennisverspreiding onder meer in interactie met Flanders' Care.

Als onderdeel van dit impulsprogramma is de oprichting van de speerpuntcluster HealthTech belangrijk om de brug te slaan tussen de onderzoekswereld, onze sterke Vlaamse healthtech-bedrijven en de zorgactoren. We willen eigenlijk een kruisbestuiving tussen biotech, medtech en digitale technologieën realiseren.

Ik voorzie jaarlijks 12 miljoen euro voor het impulsprogramma. Het onderzoek en de innovatie zal zich focussen op vier thema's: de gepersonaliseerde geneeskunde, de digitale geneeskunde, de efficiënte gezondheidszorg en baanbrekende zorginnovaties.

De gepersonaliseerde geneeskunde kent u, dat is de behandeling afstemmen per patiënt. De digitale geneeskunde is bijvoorbeeld een bril met sensoren om epilepsie te detecteren. In de efficiënte gezondheidszorg hebben we een pleister die gezondheidsdata digitaal monitort bij bijvoorbeeld diabetespatiënten. De zorginnovaties zijn vooral de regeneratieve geneeskunde waarbij weefsel gekweekt wordt om nieren of kraakbeen te vernieuwen. Het is ongelooflijk wat we allemaal kunnen en waar Vlaanderen allemaal top in is.

De oprichting zal zeer snel gebeuren, na de beslissing van de Vlaamse Regering. Maandag zijn we uit de startblokken geschoten. Formeel moet wel nog een vzw opgericht worden en vervolgens moeten de activiteiten van het innovatief bedrijfsnetwerk (IBN) ingekanteld worden, een en ander is al in voorbereiding. Concreet zullen we in juli nog een oproep lanceren voor projecten. Deze projecten zullen nog dit jaar goedgekeurd kunnen worden door het beslissingscomité bij het Fonds voor Innoveren en Ondernemen.

Op vlak van kennisverspreiding en demoprojecten in de zorgsector worden nu ook twee specifieke oproepen gelanceerd voor COOCK- (Collectief Onderzoek & Ontwikkeling en Collectieve Kennisverspreiding/-transfer) en TETRA-projecten (technologie transfer).

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister, ik ben blij dat u maandag uit de startblokken bent geschoten en dat het vooral de ambitie is om op korte termijn die speerpuntcluster verder te formaliseren en effectief te doen draaien.

Technologische ontwikkelingen zijn van groot belang voor onze gezondheidszorg en hebben een impact op de organisatie van ons gezondheidssysteem. Voor die ontwikkelingen staan we, en daarvoor moeten we grote ambitie hebben. De speerpuntcluster toont dat ook aan. Als ik me niet vergis, is dit de zevende speerpuntcluster die moet zorgen voor innovatie in Vlaanderen. Dat is een heel goede zaak.

Vlaanderen heeft een heel gunstig klimaat voor de speerpuntclusters. We hebben zowel de sectoren biotech, medtech en digital health. Die zijn aanwezig, die versterken elkaar, en er is de industrie. U hebt gesproken over kruisbestuiving, er zijn kennisinstellingen, er zijn zorgactoren. Ook in onze regio is er een pak ondernemerschap en talent. Het lijkt me logisch dat we dat willen verzilveren in zo'n speerpuntcluster.

Minister, hoe kijkt u naar de ruimtelijke verankering in Vlaanderen van die speerpuntcluster HealthTech? Ik weet dat onder andere Gent kandidaat was om te investeren in een soort landmark om die speerpuntcluster op de kaart te zetten met de universiteit, de hogescholen, het UZ en andere ziekenhuizen, het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), imec, MedTech Flanders en flanders.bio. In de toekomst zou dat voor de internationale uitstraling van Vlaanderen kunnen zorgen als er een soort landmark komt. Ik weet ook wel dat andere speerpuntclusters niet altijd ruimtelijk gecentraliseerd zijn of daar een centrale locatie hebben, of dat dat soms Brussel is. Ik zie er kansen in om Gent als stad naar voren te schuiven. We

mogen het signaal dat ze gegeven hebben niet zomaar naast ons neerleggen. Hebt u al zicht op de ruimtelijke inpassing van de speerpuntcluster?

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Ook onze fractie is enthousiast over dit impulsprogramma. Het samenwerken van de verschillende actoren in de zorg, zoals private bedrijven uit de IT-sector en universiteiten, kan enkel de innovatie in de sector en de individuele patiëntenzorg ten goede komen. U spreekt over grote ambities, minister. U wilt van Vlaanderen binnen tien jaar het centrum van Europa maken inzake de zorg van de toekomst door allemaal in te zetten op health- en techoplossingen.

Minister, op basis van welke criteria worden de onderzoeks- en innovatieprojecten geselecteerd? U voorziet 12 miljoen euro per jaar, zal dat voldoende zijn om impact te hebben op het innovatieve landschap?

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Voorzitter, minister, we zijn inderdaad allemaal verheugd over deze zevende speerpuntcluster, de healthtech. We zijn er allemaal van overtuigd, ook de N-VA-fractie, dat dit een absolute meerwaarde is. Als ik het goed begrepen heb in de teksten en de twee nota's, zijn er toch al zeventig geëngageerde partners nu aan boord. Zij gaan dus dat clusterpact uitwerken met wederzijdse engagementen.

Minister, er zal dus ook interactie zijn met Flanders' Space. Hebt u er een zicht op hoe dat zal gebeuren? Ik heb het ook al bevraagd in de andere clusters. Vermoedelijk zal dit op dezelfde manier gebeuren.

Anderzijds is er met de speerpuntcluster ook de uitvoering van de visienota 'Vlaanderen sterk in onderzoek en innovatie voor gezondheid en zorg'. De timing van die initiatieven: misschien zijn die vragen een beetje voorbarig, maar ik durf ze toch al stellen. En ik heb misschien nog een voorbarige vraag die ik ook al durf te stellen, aangezien het reces in zicht is. Er wordt ook gewerkt aan de samenwerking tussen de verschillende clusters. Op welke manier zal deze nieuwe – zevende – speerpuntcluster daarbij betrokken worden?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ook langs mijn kant is er heel veel enthousiasme over dit initiatief. Ik heb in het verleden al een aantal vragen gesteld over de kruisbestuiving tussen innovatie en zorg. Als ik bijvoorbeeld kijk naar een domein waar ik zelf goed in thuis ben, het onderzoek naar dwarslaesie en hoe je daar mensen opnieuw kunt leren stappen of spieren opnieuw kunt activeren, gaat die vooruitgang echt razendsnel en is dat heel hoopgevend.

Ik heb twee bijkomende vragen. Speerpuntcluster is één ding, maar hebt u er al een idee van op welke zaken we ons specifiek gaan concentreren? In het domein van de zorg is het ook vaak nuttig om binnen de speerpuntcluster een aantal prioriteiten naar voren te schuiven, om te kijken welk onderzoek voor ons echt essentieel is. Dat zal waarschijnlijk later nog uitgewerkt worden tussen de partners. Wat de ruimtelijke verankering betreft, stelt de heer De Roo Gent voor als baken. Ik denk persoonlijk – maar dat valt natuurlijk nog te bezien – dat heel Vlaanderen op zich een healthregio is. In Diest hebben wij bijvoorbeeld ook enkele innovatieve dingen rond zorg, en ook in andere steden, zoals Leuven. Gaan we dat dus echt verankeren in één stad of gebied? Ik denk dat Vlaanderen op zich wel een aaneengesloten regio is op dat vlak.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Er is opvallend veel interesse voor deze vraag, dat doet mij eigenlijk wel een groot plezier. Het is ook een heel belangrijk thema, waar er in de pers – als u het mij vraagt – echt veel te weinig aandacht voor is. We moeten apetrots zijn op de wereldwijde reputatie die we hebben als het gaat over healthtech. Je ziet dan dat zij die er al in geloven, er heel erg in geïnteresseerd zijn, maar dat er absoluut geen animo is bij onze pers om de Vlaamse trots wat groter te maken op dat vlak. Ik vind dat een enorm spijtige zaak. We moeten daar veel trotser op zijn. Daarom ben ik dus heel blij met jullie vragen en de zeer grote interesse van de diverse collega's die aansluiten.

De IBN zal doorstarten, maar zoals ik zei, collega De Roo, moet de nieuwe vzw nog opgericht worden. De statuten leggen onder andere de gegarandeerde betrokkenheid van kmo's en universitaire ziekenhuizen vast. Dat moet dus echt gebetonneerd worden. Het is dus de zevende speerpuntcluster. We trekken het totale budget voor de clusters op zodat die cluster zich ook kan ontwikkelen. We gaan geen geld afnemen van andere clusters.

Collega's, ik zei het al: het buitenland is absoluut jaloers op ons speerpuntcluster-systeem en het innovatielandschap. Ik moet trouwens nog iets in detail meegeven. U weet dat Johnson een heel grote investering gepland heeft in Gent, op dat innovatie- en wetenschapspark daar. De mevrouw van het bedrijf belde mij om te zeggen dat ze heel blij waren dat ze van alle Europese locaties beslist hebben om naar hen te komen, en dat had te maken met het netwerkgegeven, het clustergegeven in Vlaanderen, het feit dat de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en imec er zijn, en dat er zo'n landschap is dat elkaar kent, waardoor men weet dat men breed vertakt ook kan samenwerken.

Het deed mij eigenlijk heel veel plezier dat dit een doorslaggevende reden was voor een wereldwijd gerenommeerd bedrijf om in Gent te investeren. Gent heeft een aantal sterke troeven, waaronder dat nieuwe farmaproductielab van Johnson. Het klopt dat een speerpuntcluster een samenwerking is tussen onderzoek, innovatie over heel Vlaanderen, universiteiten, ziekenhuizen en de industrie. Dus, een echte landmark? Ik weet niet of we daarmee niet gaan verenigen in plaats van verbreden. Ik weet dat daarover gesproken wordt, maar eigenlijk willen we het hele Vlaamse landschap mee.

Mevrouw Sterckx, naast de 12 miljoen euro voor de speerpuntcluster is er bijna ook nog 17 miljoen euro per jaar voor biomedische en klinische mandaten bij het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO). Die 12 miljoen voor de speerpuntcluster is dus niet het enige dat we investeren in onderzoek en innovatie.

Mevrouw Sleurs, het aantal partners neemt nog toe. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) animeert de samenwerking tussen de clusters, onder andere via de mogelijkheid tot interclusterprojecten. Zo'n samenwerking in een speerpuntcluster gebeurt altijd in overleg. Inhoudelijk is er niet altijd overlap, maar ik kan mij voorstellen dat er met Catalisti bijvoorbeeld wel wat overlap is. We bekijken met VLAIO waar er samengewerkt kan worden want ik ben wel fan van interclusterprojecten.

Tot slot komt er in Gent sowieso een landmark omdat de nieuwe hoofdzetel van VIB er komt. Er komen ook nog andere samenwerkingen; ook inzake voeding bijvoorbeeld is er samenwerking mogelijk met Flanders' FOOD.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister, ik dank u voor de bijkomende antwoorden. Vlaanderen is wel degelijk een volledige regio die we moeten meenemen in de speerpuntcluster. U mag me zeker niet verkeerd verstaan. Ik heb alleen maar willen zeggen dat door het creëren van een soort landmark bedrijven overgehaald kunnen worden om in Vlaanderen te investeren en dat er getoond kan worden dat er samenwerking is tussen de verschillende steden en regio's, maar dat het wel ergens geënt wordt. De hoofdzetel van VIB kan een mogelijke aanleiding zijn.

Het wetenschapspark dat ondertussen al enkele miljarden aan beurswaarde heeft kunnen opbouwen in de afgelopen jaren, is ook iets waar we trots op mogen zijn, naast de vele andere realisaties in Vlaanderen.

Ik ben vooral ook positief gestemd door de unanimiteit binnen deze commissie over de meerwaarde van een speerpuntcluster en door de noodzakelijke aandacht voor innovatie in zorg en gezondheid in ons innovatiebeleid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de doorbraaklening die de Limburgse Reconversiemaatschappij, het Agentschap Innoveren en Ondernemen, en de UHasselt hebben gelanceerd – 4063 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): De Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM), het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) en de UHasselt lanceren de doorbraaklening. Dat is een combinatie van begeleiding, onderzoek en financiering voor Limburgse bedrijven. Limburgse ondernemers die met hun bedrijf op het vlak van digitalisering, duurzaamheid of internationale uitstraling een nieuwe stap willen zetten, komen in aanmerking voor de doorbraaklening. De beschikbare som varieert van 50.000 euro tot 250.000 euro en heeft een looptijd van zeven jaar. Gedurende die periode krijgt de ondernemer ook advies dat VLAIO en de UHasselt op maat uitwerken.

Er lopen momenteel gesprekken met de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) om deze lening voor heel Vlaanderen uit te rollen. Het in kaart brengen van de mogelijkheden van het VLAIO-instrumentarium en de financiering maakt het voor ondernemers makkelijker om de financieringsmix te maken.

Op welke manier vormt de doorbraaklening een complement op de huidige financieringsinstrumenten van VLAIO? Worden met de doorbraaklening kmo's beoogd? Op welke manier worden kmo's warm gemaakt om van dit financieringsinstrument gebruik te maken? Hoe en op welke termijn wordt het succes van de doorbraaklening geëvalueerd? Op welke termijn wordt die voor heel Vlaanderen uitgerold? Op basis van welke criteria wordt de doorbraaklening toegekend?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Malfroot, ik heb de doorbraaklening waarover uw vraag gaat, mogen aankondigen op de jaarvergadering van LRM. De doorbraaklening is een zeer nuttige aanvulling op het bestaande aanbod. Het vernieuwende is dat bedrijven hiermee een combinatie van groeifinanciering, begeleiding en onderzoek aangeboden krijgen. Het is een vorm van gemengde financiering, 'blended

finance', omdat het VLAIO-instrumentarium strategisch wordt ingezet in combinatie met kapitaal vanuit LRM. Het kan niet alleen een extra financiële hefboom voor transformatieprojecten opleveren, het is ook eenvoudiger voor ondernemers die via één centraal aanspreekpunt toegang krijgen tot het overheidsinstrumentarium op het vlak van steun en begeleiding en toegang tot financiering.

De focus van de doorbraaklening ligt op gezonde, mature business-to-businessbedrijven: scale-ups, kmo's en grote ondernemingen, early growth & growth. Het gaat uiteraard om bedrijven die beschikken over een businessplan met een ambitieus en onderbouwd transformatietraject met betrekking tot digitalisering, duurzaamheid en internationalisering. Zij moeten ook een aantoonbaar voortraject hebben qua adviesverlening, het inwinnen van wetenschappelijke expertise of een innovatievoorgeschiedenis.

Omdat het project uitgaat van LRM, moet er een link zijn met Limburg. Dat criterium wordt soepel ingevuld: een structurele samenwerking met Limburgse kennisinstellingen, investeringen die passen in waardenketens en ecosystemen binnen de Limburgse economie enzovoort.

De lancering van het leningsproduct zal worden gekoppeld aan een doelgerichte marketing en communicatiecampagne. VLAIO, LRM en Universiteit Hasselt staan samen in voor de detectie en selectie van bedrijven. De VLAIO-bedrijfsadviseurs hebben een klare kijk op welke bedrijven groei- of transformatieambities hebben. De instroom komt via de partners van het VLAIO-netwerk. LRM screent haar bestaande bedrijvenportefeuille en doet actieve prospectie. UHasselt heeft toegepaste onderzoeksprojecten in elk van de drie thema's: duurzaamheid, digitale transformatie en internationalisatie.

Monitoring en evaluatie zijn voor een groot stuk onderdeel van het instrument zelf. Parallel met de doorbraaklening loopt immers een evidencebased onderzoekstraject bij UHasselt. Dat monitort de screening- en selectiemethodes, het investeringsproces in elk bedrijf, en de realisatie van de vooropgestelde key performance indicator (KPI).

Behalve input voor elk individueel bedrijf op de laatste twee aspecten, rapporteert dit onderzoek ook geaggregeerd over de maatschappelijke impact van de doorbraaklening op zich. Dat is de hele portefeuille aan doorbraakleningen.

Die impactmetingen zijn wetenschappelijk verantwoorde projecties. LRM staat zelf in voor de opvolging en het beheer van de doorbraakleningen. Het project heeft een looptijd van drie jaar maar de werking zal periodiek geëvalueerd worden.

Dit project is vernieuwend als gevolg van de unieke combinatie van begeleiding, onderzoek en financiering. Om die reden kijk ik heel erg uit naar de resultaten. Ik heb ook aan VLAIO en PMV/z (Participatiemaatschappij Vlaanderen/voor onze zelfstandige ondernemers) gevraagd om een plan op te stellen om deze aanpak breder ter beschikking te stellen, ook in de andere Vlaamse provincies. Ik verwacht daar spoedig een voorstel over.

Inzake thema's werd gekeken naar de rode draad van digitalisering en verduurzaming, die terug te vinden is in het Vlaamse en Europese relancebeleid. Het bedrijf moet eigenlijk minstens op twee van deze thema's ambitie tonen. Het gaat dan om een transformatie op het vlak van digitalisering, op het vlak van duurzaamheid of op het vlak van internationalisering.

Het bedrag van de lening ligt tussen 50.000 tot 250.000 euro, met een looptijd van zeven jaar. Het is een zeer veelbelovend instrument waar we het ongetwijfeld nog over zullen hebben in deze commissie.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw vrij uitgebreid antwoord. Ik denk dat financiering met het oog op digitalisering, duurzaamheid of internationale uitstraling echt wel een goed idee is. Maar ik vermoed ook dat het nodig zal zijn om de kmo's te begeleiden en te monitoren zodat die toegekende leningen tot de gewenste resultaten leiden. Ik heb dus nog twee vragen, minister. Op welke manier zal VLAIO die kmo's begeleiden om tot een gezonde mix van financieringsinstrumenten te komen? Vreest u daar niet voor een overlap met andere financiering?

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, als Limburgse en als voormalig ondervoorzitster van LRM ben ik natuurlijk erg blij met het initiatief van de doorbraaklening. LRM heeft na haar initiële opdracht, de reconversie na de sluiting van de mijnen in Limburg, haar bestaansrecht zeker al bewezen. Denken we maar aan de mooie realisatie van Corda Campus op de site van de voormalige Philipsfabriek. Denken we ook maar aan de Terhills-realisatie. Minister, u was ook op de recente opening daarvan. Met de doorbraaklening komt er inderdaad een bijkomend en nieuw initiatief. Wij zijn daar zeer dankbaar voor. Op de jaarvergadering recent met het uitzwaaien van voormalig voorzitter Leroy heb ik het u mooi horen verwoorden: LRM is de motor, promotor en katalysator van Limburg. Dat lijken me de juiste bewoordingen. We zijn u zeer dankbaar voor dat recente initiatief van de doorbraaklening, voor de eerdere initiatieven en de steun die u via LRM biedt aan de Limburgse bedrijvigheid.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dank u wel voor de interesse en de aanvullende vragen. Collega Malfroot, sowieso is er eigenlijk weinig overlap omdat LRM heel specifiek in Limburg werkt. Ik zou het eigenlijk breder willen uitrollen via PMV/z. Die werken allemaal goed samen, waardoor er eigenlijk geen overlap kan zijn.

Begeleiding en monitoring zijn net het doel van het project. De wetenschappelijke evaluatie zal gebeuren via de UHasselt, en ons Team Bedrijfstrajecten heeft heel veel knowhow als het gaat over begeleiding. Ik geloof dus wel dat dit kan lukken, en we gaan dat ook heel zorgzaam aanpakken.

Collega Moors, bedankt voor de fijne woorden.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, dank u wel. Uw antwoord stelt mij gerust. Ik ga ervan uit dat u dat wel goed zult blijven opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rita Moors aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de steun in 2020 voor Limburgse ondernemingen via de kmo-groeisubsidie – 4064 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, uit de cijfers die ik van u mocht ontvangen als antwoord op een schriftelijke vraag, blijkt dat in Limburg in 2020 in totaal 122 aanvragen voor de kmo-groeisubsidie werden ingediend. Dat is een stijging met 50 procent ten opzichte van 2019. Ook het toegekende steunbedrag groeide in 2020, met 40 procent, tot 2,3 miljoen euro. De maatregel blijkt vooral een belangrijke steun te zijn voor kleine ondernemingen: ruim 85 procent van de goedgekeurde dossiers en middelen zit bij de bedrijven tot 10 werknemers. Wel is er de afgelopen jaren een dalend goedkeuringspercentage. In 2020 werd ruim 60 procent van de dossiers goedgekeurd voor subsidiëring, komend van 70 procent in 2019 en meer dan 80 procent in 2018. Ter vergelijking, voor de kmo-portefeuille ligt het goedkeuringspercentage al meerdere jaren op 92 procent, wat wel bijzonder hoog is.

Dat brengt mij tot de volgende vragen. Hoe interpreteert u de cijfers met betrekking tot de steun via de kmo-groeisubsidie in 2020? Wat is volgens u de reden van het dalende goedkeuringspercentage?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, ik zal de vragen over de kmo-groeisubsidie samen, en kort en krachtig behandelen. Het aantal aanvragen inzake de kmo-groeisubsidie steeg in 2020 maand na maand. In december 2020 werd er zelfs een recordaantal aanvragen ingediend. U wijst heel correct op het sterk gedaalde slaagpercentage. Na de evaluatie van het grotere aantal ingediende dossiers stelde het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) vast dat de kwaliteit van de aanvragen in dalende lijn ging. Samen met het totale aantal aanvragen steeg dus ook het aantal aanvragen die de minimumkwaliteitsdrempel niet haalden. Er kan met de groeisubsidie enkel steun worden toegekend voor ingrijpende transformaties van de bestaande bedrijfsvoering die ook een blijvend effect hebben op de onderneming. Precies om in de toekomst meer kwaliteitsvolle projecten aan te trekken, heb ik de groeisubsidie vanaf 1 januari 2021 bijgestuurd naar een systeem van periodieke, thematische oproepen.

We zien wel – op basis van de feedback die VLAIO geeft bij het verwerken van het ingediende dossier uit de eerste oproep – dat het lage slaagpercentage een aandachtspunt blijft. Veel adviesverstrekkers doen daarbij aan ‘window dressing’, en stellen het voor alsof hun standaardaanbod over digitalisering sowieso in aanmerking zou komen voor een groeisubsidie, terwijl dat evident niet het geval is. Zo komt de aankoop van een standaard softwarepakket bijvoorbeeld niet in aanmerking als een “ingrijpende transformatie op vlak van digitalisering”. U zult dat wel begrijpen, collega Moors, denk ik. Dat heeft tot gevolg dat veel aanvragen eigenlijk gewoon niet binnen het instrument passen, omdat ze niet leiden tot “duurzame economische groei op het vlak van investeringen, omzet of tewerkstelling”. Dat geeft een vertekend beeld van het slaagpercentage.

Ik heb VLAIO dan ook gevraagd om in de aanloop naar de tweede oproep nogmaals duidelijk te communiceren over wat de criteria zijn en waar de lat voor de groeisubsidie op dat vlak ligt. Het blijft voor mij wel zaak om enkel voldoende kwalitatieve projecten te steunen. Dat is essentieel. De vergelijking met het slaagpercentage van de kmo-portefeuille, die u in uw vraag maakt, is een beetje misleidend. Dat is een instrument met een heel andere finaliteit. Dat de laagdrempelige ondersteuning van opleidingen en adviesdiensten die de kwaliteit van de onderneming verbeteren een hoger slaagpercentage heeft dan de groeisubsidie is volstrekt logisch. De criteria zijn zeer veel scherper. Ik sluit af op een positieve noot: zowel in 2019 als in 2020 lag het slaagpercentage in Limburg gevoelig hoger dan in Vlaanderen in het algemeen, namelijk 4 procentpunt. Alvast voor Limburg is dat goed nieuws.

De voorzitter: Ik overweeg een vraag in te dienen over het gebrek aan steun voor Oost-Vlaamse ondernemingen, minister.

Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Ik ben natuurlijk blij met die stijging van 4 procent; dat toont de veerkracht van onze ondernemingen aan. Minister, 2020 was geen gemakkelijk jaar voor de ondernemers. Tegenover 2,3 miljoen euro steun uit de groeisubsidies vorig jaar staan 4,6 miljoen netto-investeringen. Dat verdient waardering en een volgehouden inspanning van de Vlaamse overheid. Ik heb geen bijkomende vragen, maar ik pleit er wel voor om de budgetten van de voorbije jaren te handhaven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de impact van het fiat van de Europese Commissie op het Vlaamse relanceplan – 4066 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Op woensdag 23 juni 2020 gaf de Europese Commissie haar groen licht voor het federale herstelplan. Dat betekent dat de verschillende regeringen aanspraak kunnen maken op een kleine 6 miljard euro. Het grootste deel van het Europese geld gaat naar Vlaanderen, namelijk 2,25 miljard euro. Het federaal herstelplan kwam tot stand na overleg met de regio's, dus echt bottom-up, dat zit wel goed. Er zitten dus heel wat Vlaamse projecten in dat relanceplan.

De Commissie oordeelt zelfs dat 50 procent van de middelen wordt gebruikt voor klimaatgerelateerde maatregelen, zoals de renovatie van openbare en particuliere gebouwen om die energie-efficiënter te maken en de uitrol van alternatieve energietechnologieën. 27 procent van de toegewezen middelen zullen worden gebruikt voor de digitale transitie. Eerder verklaarde u zelf, minister: "alle maatregelen van het plan Vlaamse Veerkracht te willen uitvoeren. Het akkoord verandert daar eigenlijk niets aan."

Nu de Europese Commissie haar groen licht gegeven heeft, heb ik volgende vraag. Welke impact heeft dit fiat concreet op het Vlaams Relanceplan wat de timing en de uitrol betreft?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De Europese commissie heeft vorige week inderdaad haar fiat gegeven voor het Belgisch relanceplan. De beoordeling van de Commissie is globaal genomen positief, en dat geldt dus ook voor de Vlaamse hervormingen en projecten.

Ten eerste heeft de Commissie gezegd dat het plan investeringen bevat die naar verwachting een blijvend effect zullen hebben en de groene en digitale transitie van de economie zullen ondersteunen. Ten tweede zullen de digitale maatregelen in het plan een gunstig effect hebben op de kwaliteit van de diensten, het ondernemingsklimaat en het optimale gebruik van overheidsgegevens.

Ten derde draagt het plan bij aan de doelstelling om 3 procent van het Belgisch bbp te besteden aan O&O-investeringen (onderzoek en ontwikkeling). Ik hoop dat jullie allen massaal mijn bericht hebben gedeeld dat we de lat geraakt hebben. We

gaan in Vlaanderen zelfs verder dan de norm. De meest recent cijfers zijn superpositief. Ten vierde zullen de voorgestelde investeringen en beleidsmaatregelen die de energie-efficiëntie verbeteren en de digitale infrastructuur uitrollen naar verwachting het concurrentievermogen en het groeipotentieel gunstig beïnvloeden.

Tot slot staat de Commissie ook stil bij de hervormingen gelinkt aan de jaarlijkse landenspecifieke aanbevelingen. De Commissie toont zich wel tevreden dat het plan ook maatregelen bevat die een actiever arbeidsmarktbeleid zullen bevorderen. Globaal genomen is men dus positief.

De goedkeuring betekent dat de projecten en hervormingen uit het plan Vlaamse Veerkracht die we ingebracht hebben groen licht krijgen. Concreet gaat het over 2,25 miljard euro van de 4,3 miljard euro voor het totale plan. De goedkeuring van het plan is goed nieuws voor de Vlaamse begroting. België heeft aan de Commissie te kennen gegeven dat ze de mogelijkheid van 13 procent voorfinanciering wil opnemen. Dat betekent dat nog dit jaar iets meer dan 223 miljoen op Vlaamse rekeningen zal staan.

Maar uiteraard hoort er bij de nationale plannen van de lidstaten ook een monitorings- en beheersstructuur. Het is de Commissie die zal monitoren of we de mijlpalen en targets die we zelf hebben voorgesteld in het plan ook daadwerkelijk behalen. Het gaat om haalbare maar ambitieuze mijlpalen en targets.

Kort na de beslissing van de Europese Commissie heb ik ook duidelijk gemaakt dat mijn werk niet af is, maar een consequente opvolging van mijn administraties veronderstelt. Ik neem die handschoen absoluut op. Het gaat voor mijn bevoegdheden over 600 miljoen euro.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Bedankt voor uw antwoord. Wat mij inderdaad interesseert in uw antwoord is dat u zegt dat we 13 procent voorfinanciering krijgen. De monitoring moet nog verder gebeuren, enzovoort. Nu, u weet dat ik ook lid ben van het Comité van de Regio's, en daar drukken wij nogal vaak op het principe van 'direct access to funding'. Dat wil zeggen dat de regio's die de projecten aangaan, ook zeker zijn dat dat geld snel bij hen komt. Hier zul je voor een stuk afhankelijk zijn van het federale niveau, veronderstel ik. Dus ik neem aan dat de monitoring moet gebeuren op Vlaams niveau. Vlaanderen moet het doorgeven aan het federale en het federale moet het doorgeven aan Europa. En daarna gaat het omgekeerd: als Europa het dan goedkeurt komt het geld binnen bij het federale, en wordt het dan doorgestort. Is dat correct zoals ik het omschrijf of niet?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dat geldt natuurlijk in de twee richtingen, collega Gryffroy. Wij zijn een beetje afhankelijk van het federale, maar het federale is ook afhankelijk van ons. Het zal erop aankomen om goed samen te werken.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Juist, het is een kwestie van goed samenwerken, maar dan in de twee richtingen. Het zijn wel wij die de projecten voorfinancieren, als ik het zo mag uitdrukken. Als we willen dat onze projecten sneller gefinancierd worden vanuit Europa, moeten wij inderdaad zelf goed monitoren. En dan is het enkel te hopen dat er een goede samenwerking is met het federale niveau. Want als het federale het niet tijdig doorgeeft of er komen andere problemen naar boven, dan moeten we wel op tijd onze middelen krijgen. Anders krijgen we wel een probleem naar de begroting toe. Het is gewoon een bezorgdheid.

We zullen in de gaten moeten houden dat dat goed gemonitord wordt, niet enkel binnen Vlaanderen. We hebben nog een tussenstap, België, die de monitoring moet verzamelen en dat moet doorsturen naar Europa, om zo die gelden binnen te krijgen in België, en het dan zo te kunnen doorstorten naar de verschillende regio's. Het is een bezorgdheid, vandaar deze opmerking.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over Vlaanderen als innovatieregio – 4082 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het ondersteunen van snelgroeiende bedrijven in Vlaanderen – 4104 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ja, het Vlaams Regeerakkoord is duidelijk: Vlaanderen wereldwijd promoten als innovatieve regio. Nu blijkt dat dit ook zijn vruchten afwerpt. Het Europees Innovatie Scorebord (EIS) en het Regionaal Innovatie Scorebord (RIS) plaatst België op de 4e plaats van de 27 landen en Vlaanderen op de 27e plaats van 240 regio's als innovatieleider.

De EIS rangschikt de 27 EU-lidstaten en een aantal niet-EU landen evenals hun regio's, volgens hun onderzoeks- en innovatieve sterkte in vier 'prestatiegroepen' op basis van hun prestatie ten overstaan van het Europees gemiddelde: innovatieleiders, sterke innovatoren, gematigde innovatoren en ontluikende innovatoren.

Ik heb zelfs een link teruggevonden op een website van de Europese Commissie, waarin je duidelijk voor de regio's kunt zien dat de meeste regio's er de laatste jaren wel op vooruitgaan, maar dat de ene veel sterker vooruitgaat dan de andere. Het valt op dat Vlaanderen daar bij de sterke innovatoren 'plus' zit, dus echt aan de bovenkant van degenen die vooruitgang geboekt hebben – wat uiteraard een goede zaak is – en daardoor in die kopgroep terechtkomt.

De methodologie dit jaar werd gewijzigd, waardoor een vergelijking met voorgaande jaren jammer genoeg niet echt mogelijk is. Toch geven ze op die kaart aan hoeveel procent iedere regio stijgt. Maar er is blijkbaar toch een problematiek rond die methodologie.

Minister, kunt u achterhalen op welke vlakken Vlaanderen vooral vooruitgang heeft geboekt?

Welke lessen trekt u uit deze ranking?

Welke verbeteringen ziet u nog voor de toekomst? Want we staan uiteraard nog niet op plaats 1. We staan op plaats 27 van de 240.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Dank u wel voorzitter. Ik kan u geruststellen: ik heb een voorbereiding van 16 bladzijden, maar ik zal ze heel kort proberen te stellen.

Net zoals collega Gryffroy vind ik de cijfers ook bemoedigend, en zelfs goed. Dat is logisch, want we investeren heel veel in innovatie, en dan is het leuk om te zien dat we daar ook wel de vruchten van plukken.

Mijn vraag gaat specifiek over de evolutie van 'scale-ups' in dit verhaal. Scale-ups zijn heel belangrijk, omdat ze – in tegenstelling tot veel start-ups – al de potentie bewezen hebben die ze in zich hebben. Dat zijn snelgroeiende bedrijven, die volop in expansie zijn. Dat soort dingen moeten we in Vlaanderen natuurlijk aantrekken en stimuleren. Uit de adviezen van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO) van de voorbije jaren kwam al tot uiting dat we daar extra aandacht voor moesten hebben, en dat we het aandeel van scale-ups in Vlaanderen moesten verhogen. Ik heb u daar een schriftelijke vraag over gesteld – waarvan u mij wél de volledige gegevens hebt bezorgd, waarvoor dank – waarin stond dat er nu wél een prille toename was, wat een goede zaak is. Die cijfers dateren wel van 2018, maar dat ligt aan de monitoring.

Is er een mogelijkheid om die evolutie een beetje sneller op te volgen? Als er altijd een gap zit van een 3-tal jaar is het moeilijk om de meest recente evolutie te zien.

Ik ben ook heel benieuwd naar het kader voor het aantrekken van buitenlandse ondernemers. Naast het stimuleren van Vlaamse scale-ups, is het aantrekken van buitenlands talent en buitenlandse scale-ups natuurlijk een andere manier. Ik heb in vorige commissies al eens de analogie gebruikt van een voetbalploeg. Je hebt je eigen talenten, die je moet koesteren, maar je hebt natuurlijk soms ook een transfer uit het buitenland nodig om succesvol te zijn. In de economie is het soms ook zo. Het is een beetje simplistisch gesteld, maar goed.

Er was op 10 juli van vorig jaar – 10 juli is mijn verjaardag, dus dat is een mooie datum – een kader opgemaakt door de Vlaamse Regering met een ambitieus plan om buitenlandse ondernemers aan te trekken.

Mijn vraag daarbij is: wat is de stand van zaken daarvan? Welke maatregelen zijn ondertussen genomen? Kunt u daar ondertussen al iets meer over zeggen?

Ten slotte was er ook een nieuw kader voor incubatoren en acceleratoren. Ik vroeg me af of daarvan ook al de eerste prille resultaten kunnen worden weergegeven?

In het algemeen, een laatste vraag over de VARIO-aanbevelingen die gemaakt zijn in het advies over 'Innovatieve hoge groeibedrijven'. Wat is uw mening over waar we daar momenteel staan, in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik ben in de auto geraakt. Ik heb niet alles gehoord van u, mijnheer Vande Reyde, vooral het laatste deel niet.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Wat u gemist hebt, is dat 10 juli mijn verjaardag is.

Minister Hilde Crevits: Kijk eens. Elementaire informatie. Die van mij was maandag.

Deze vragen worden gekoppeld behandeld, maar ze zijn niet volledig overlappend. Ik zal eerst antwoorden op de vraag van collega Vande Reyde over de snelgroeiende ondernemingen.

Het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) monitort het voorkomen van snelle groeiers sinds 2009 en ontwikkelt tijdreeksen van de meest voorkomende definities van groeibedrijven. Deze tijdreeksen gaan terug tot 2011. Aan-

gezien de cijfers gebaseerd zijn op de neergelegde jaarrekeningen zit hier onvermijdelijk wat vertraging op. Sneller berekenen van de cijfers zou tot onvolledige en foutieve resultaten leiden. Het departement legt nu ongeveer de laatste hand aan de Vlaamse cijfers voor 2019.

VARIO adviseerde inderdaad om de snelle groeiers te monitoren. Dit wordt dus opgenomen door het departement EWI via een jaarlijkse monitoring.

Flanders Investment & Trade (FIT) werkt in overleg met het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) aan een acquisitiestrategie die gebouwd is op de sterktes van het Vlaamse ecosysteem: de toegang tot de markt en de toegang tot technologie. De focus ligt op de acquisitie van technologiegedreven scale-ups.

In 2020 werden een aantal acties en programma's getest om na te gaan of het voorgestelde aanbod ook voldoet aan de verwachtingen van de buitenlandse start-ups en scale-ups. Deze bevindingen worden nu verder praktisch uitgewerkt binnen een ruimere acquisitiestrategie.

Het is inderdaad de bedoeling om voor die ambitieuze, innovatieve ondernemers vervolgens de oranje loper uit te rollen. Er zal dus specifieke aandacht zijn voor een softlandingprogramma.

Voor wat de niet-Europese ondernemers betreft, wordt het beleid gefocust op het aantrekken van innovatieve start-ups en scale-ups. Dit sluit aan op het beleid van FIT en VLAIO. Het decreet op de beroepskaarten wordt, als alles goed gaat, volgende week definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering en zal in het najaar aan jullie voorgelegd worden. Daarnaast heb ik vorige week op vraag van collega Ongena mijn wens uitgesproken dat ook beroepskaarten via het uniek loket Working in Belgium aangevraagd kunnen worden.

VLAIO startte een lerend netwerk voor de incubatoren. Het is de bedoeling om de incubatoren beter in te bedden in het ondernemend ecosysteem waarvan VLAIO de regie voert. In een volgende fase wordt gestart met de opbouw van een internationaal netwerk.

Binnen het contract ondernemen heeft VLAIO partners aangesteld die start-ups en scale-ups begeleiden. Dat zijn Voka, UNIZO, Netwerk Ondernemen, Startit@kbc, Sirris, Agoria en imec.istart. VLAIO zet een structurele werking op om deze partners goed te laten samenwerken met FIT.

VLAIO werkt met verschillende actoren samen om meer Vlamingen warm te maken voor ambitieus ondernemen. Zij doen dat in het secundair maar vooral in het hoger onderwijs. Voor het aantrekken van buitenlandse topondernemers finaliseer ik zoals gezegd het nieuwe ontwerp van decreet op dit moment.

Een coherent en gecoördineerd beleid uitwerken voor de groeiversnellers die VARIO aanhaalde, is de grootste uitdaging. Bovendien zijn goede praktijken uit het buitenland niet zomaar inzetbaar in Vlaanderen.

Ik durf te stellen dat de dienstverlening voor jonge innovatieve groeiers van de door VLAIO geselecteerde dienstverleners echt top is. Bovendien is VLAIO samen met deze dienstverleners en Technology Transfer Offices Flanders aan het onderzoeken hoe de TTO's naast hun bestaande werking vraaggericht kunnen werken voor jonge, innovatieve high potentials (Flipped TTO's). Binnen VLAIO werd een afdeling 'VLAIO Netwerk' opgericht die zich specifiek toelegt op de regie van het ondernemend ecosysteem.

FIT valt onder de bevoegdheid van de minister-president. De vragen die richting ondersteuning FIT gaan, worden dus het beste aan hem gericht. Ik geef echter wel

al twee voorbeelden van hoe we via VLAIO Netwerk verantwoordelijkheid opnemen. Ten eerste: de organisaties Netwerk Ondernemen en startit@kbc begeleiden start-ups die in de Brexit opportuniteiten zien om internationaal op te schalen. De partnerorganisaties begeleiden de start-ups bij de voorbereiding van de financieringsronde. In het traject wordt het UK-business plan dan geoptimaliseerd. Ten tweede: Voka werkte een specifiek aanbod uit voor technologische scale-ups. Voka begeleidt hen om een internationaliseringsstrategie uit te werken als voorbereiding op een internationale missie. Tijdens deze missie ligt de focus op matchmaking met financiers, potentiële partners, klanten en lokale incubatoren. Na de missie worden zij verder begeleid in de volgende stappen.

Zo kom ik, collega Gryffroy, aan uw vragen – het heeft lang geduurd –, namelijk over de RIS-benchmarking. Globaal gezien heeft Vlaanderen over de verschillende metingen van de RIS sinds 2014 een mooie vooruitgang geboekt. Het Vlaamse Gewest staat op plaats 27 en behoort tot de categorie 'innovatieleiders'. In 2014 bevonden we ons nog op positie 43. Wij zitten nu dus bij de innovatieleiders, dat was ook de ambitie. Dat zijn prestaties tussen 125 procent en 134,9 procent van het EU-gemiddelde. Op basis van het meest recente RIS-rapport kunnen we stellen dat Vlaanderen bijzonder goed scoort in de EU-top van 40 regio's op 7 van de 21 indicatoren.

Welke zijn die 7? We staan 6e als het gaat over kmo's met innovaties in bedrijfsprocessen. Dat doet mij echt heel veel deugd. Als het gaat over innovatie-uitgaven in kmo's per voltijdsequivalent (vte), staan we op de 9e plaats. Als het gaat over innovatieve kmo's die samenwerken met andere, staan we op de 13e plaats. Als het gaat over de tewerkstelling in innovatieve kmo's, staan we op de 24e plaats. Als het gaat over de meest geciteerde wetenschappelijke publicaties, staan we op de 31e plaats. Als het gaat over de O&O-uitgaven van bedrijven, gemeten in percentage van het bruto binnenlands product (bbp), staan we op de 33e plaats. Als het gaat over het aandeel van de bevolking met een diploma hoger onderwijs, op de 37e plaats.

Welke lessen trek ik uit deze ranking? Je ziet dat het beleid vruchten afwerpt. Maar we moeten de kansen op verbeteringen aangrijpen om verder te klimmen.

Dat een volgehouden beleid loont, blijkt uit de nieuwe 3 procentnota van het Expertisecentrum O&O Monitoring (ECOOM). Vlaanderen realiseerde in 2019 de 3 procentnorm voor de totale O&O-bestedingen en klimt met 3,34 procent van het bbp op naar de tweede plaats in de EU, na Zweden. Ik stel ook hier weer vast dat, als we zakken, we de covers van de kranten halen, en als we stijgen, dit geen enkele vermelding waard blijkt te zijn.

De opvallendste relatieve zwaktes volgens de RIS zijn levenslang leren – dat weten we, een belangrijk knelpunt –, digitale vaardigheden, design applications – dat zijn octrooien met betrekking tot nieuwe ontwerpen. Hier wil ik absoluut een tandje bij steken.

De RIS-gegevens bevatten weinig verklaringen. Daarom heb ik aan VARIO een aanvullende indicatorset gevraagd met onderliggende factoren die ons kunnen helpen om vooruitgang te boeken. Het stimuleren van snelgroeiers is daar een van. Ik verwacht de oplevering van de meting dit najaar.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dank u, misschien is het 'too much information', maar mijn verjaardag is op 12 maart. Gewoon ter informatie.

Minister, u sprak over een oranje loper. Ik heb het goed gehoord, maar er mag ook een gele loper zijn met zwarte leeuwjes op voor de bedrijven. Alle gekheid op

een stokje, ik stel inderdaad vast dat wij niet tot de sterke innovatoren plus behoren, maar tot innovatieleiders. Welke verbeteringen ziet u nog voor de toekomst? U haalt inderdaad nog een pijnpunt aan: de digitale vaardigheden. Ik ga niet zeggen dat ze slecht zijn, maar in vergelijking met de andere regio's scoren we daar toch minder goed.

Zweden staat al jaren op nummer één. Is het geen optie om contacten te hebben met de tegenhanger van VLAIO in Zweden om te bekijken wat zij anders doen? Gaat dat hoofdzakelijk over levenslang leren en digitale vaardigheid of zijn er andere zaken of toevalligheden waardoor zij van nature beter kunnen scoren? De vraag is of we iets kunnen leren van de landen die altijd voor ons hebben gestaan. Wat doen zij beter dan wij? Op die manier kunnen we een lerend netwerk uitbouwen.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik deel uw frustratie dat dit soort dingen te weinig aandacht krijgen en in de catacomben – dat is misschien wat oneerbiedig gezegd – van de commissies verdwijnen. Dit verdient inderdaad meer aandacht.

We zitten allemaal op dezelfde lijn. Er zijn al heel wat studies verschenen over het beleid van start-ups en snelgroeiende ondernemingen. Ik ben heel blij dat daar nu wat vooruitgang in zit. We hebben die ambities neergeschreven in het regeerakkoord en daar zijn dan actieplannen uit voortgekomen, eentje op mijn verjaardag trouwens. Mijnheer Gryffroy, er moet wel een belangrijke beslissing zijn op uw verjaardag vooraleer u die mag vermelden in de commissie.

Dit is heel belangrijk en geeft ook uitvoering aan de adviezen van VARIO. Soms zijn die adviezen een berg papier, maar op dit vlak wordt er wel degelijk werk van gemaakt. Op die manier kunnen we verder groeien tot de topregio's waarbij we willen horen.

We hebben het maandag in de commissie staatshervorming gehad over verschillende bevoegdheden op het vlak van innovatie. Daar kwam heel sterk naar voor dat er op verschillende niveaus veel duplicatie is. Het is verrassend om te zien hoe de federale belastingaftrek in grootteorde vele malen groter is dan alle inspanningen die wij op Vlaams niveau doen qua onderzoek en innovatie. Dat noopt ons tot de vraag hoe we dat in de toekomst kunnen verbeteren. Misschien moeten we toch eens sleutelen aan de bevoegdheden om die allemaal samen te krijgen in een coherent geheel. We zullen hier de staatshervorming niet doen natuurlijk, maar het is toch een aandachtspunt. De conclusies van de commissie staatshervorming zullen meer richtlijnen geven.

U weet dat ik grote fan ben van schrapsessies, al is het maar door de naam. Dat gaat over vereenvoudiging en het wegwerken van belemmeringen voor ondernemers, ook op het vlak van innovatie. U hebt vorige keer gezegd dat er voor het zomerreces een eerste vereenvoudigingspakket zou worden voorgelegd. Wat is daar de stand van zaken? Kunnen we nog meer schrappen? Hoe zal dit worden doorgevoerd?

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Ter vervollediging van de verjaardagskalender: de mijne is op 14 oktober.

Ik bedank de collega's voor de belangrijke vraag. Het blijft uiteraard van belang om op zoveel mogelijk manieren onze Vlaamse ondernemingen te ondersteunen. Daarbij horen uiteraard onze snelgroeiende bedrijven. Zoals de heer Vande Reyde

aanhaalde, hebben deze snelgroeiende bedrijven een zeer belangrijke toegevoegde waarde in onze samenleving.

Ziet u nog inspiratie in de aanpak door andere landen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Inspiratie te over, uiteraard.

Ik ben het eens dat om uw verjaardag te vermelden, er op die dag een grote gebeurtenis moet zijn. Bij mij was dat de Europese Raad van Ministers die het gemeenschappelijk landbouwbeleid heeft goedgekeurd maandag. Ik vind dat een majeur feit. Ook het feit dat Kevin De Bruyne dan jarig is, kan ook meetellen om de eigen verjaardag in de bloemetjes te zetten.

Mijnheer Gryffroy, ik wil eerst meedelen dat er ook veel regels zijn die achteruitgaan. Het is heel goed dat wij vooruitgaan. De commissie doet altijd een beetje geheimzinnig over sommige indicatoren. Wij krijgen enkel genormaliseerde scores, men wil wellicht de vertrouwelijkheid van info voor bedrijven beschermen. Ik weet het niet. De officiële statistieken kennen ook vaak een beetje vertraging, zeker wanneer het gaat over internationale vergelijkingen. Bijvoorbeeld bij RIS 21 gaat het over 2018. Dus onze recordscore O&O 2019 zit daar dus nog niet in.

Mijnheer Gryffroy, de oranje loper is een verwijzing naar de aanpak in Nederland uiteraard, u hoeft daar niets anders achter te zoeken. Het gaat dan niet over de voetbalaanpak, waarvoor trouwens mijn officiële condoleances aan Nederland.

We hebben met VARIO ook een selectie van relevante regio's opgesteld waaronder Zweden maar ook Zwitserse regio's. U weet dat mijn partij enorm geïnteresseerd is in het Zwitserse model. De doelstelling is inderdaad om te leren maar de lockdown heeft daar een stokje voor gestoken. Dat is spijtig maar ik kijk wel uit naar het advies van VARIO.

We zitten in de goede flow, collega Vander Reyde, en moeten die ook vasthouden. Ik hecht trouwens heel veel belang aan die onafhankelijke en gedragen adviezen van VARIO maar ook aan die van de SERV.

Wat uw link naar de federale overheid betreft, is de fiscale steun voor O&O effectief belangrijk. Er is een goede mix van instrumenten nodig, zeker voor jonge ondernemingen die nog geen winst maken maar ook voor grote onderzoeksinstellingen om samenwerking te stimuleren.

Wat de schrapsessies betreft, zijn de voorbereidingen lopende. Binnen EWE zijn er eigenlijk niet zoveel administratieve drempels. Voor subsidies moeten we kunnen controleren. De controles die nu bezig zijn op coronasteun, zullen ook aantonen of het al dan niet een goede zaak is om steun te geven zonder veel controles vooraf. We moeten ook het omgekeerde goed in het oog houden. Er moet een goede balans zijn tussen wat je vraagt van ondernemingen en wat zij daarvoor krijgen.

Collega Vanryckeghem, ik ben zeker akkoord om inspiratie te zoeken maar aan de zwakke punten willen we net remediëren. Ik denk dat collega Gryffroy er ook naar verwezen heeft dat die digitale competenties een van onze zwakke punten zijn. Vandaar dat we daar massief budgetten voor willen inzetten maar de mensen moeten natuurlijk ook opleidingen willen volgen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik wilde nog iets zeggen over die verjaardagen; 12 maart is gewoon een belangrijke dag.

Wanneer ik dus oranje zie, moet ik denken aan groot-Nederland. Dat is interessant. Samengevat denk ik dat het nuttig zou zijn is om meer contacten te hebben met die regio's die al jaren een beetje de koplopers zijn, samen met ons. Door corona is het nu wat moeilijker om die contacten aan te halen. U had het over Zwitserland maar ook in Oostenrijk en Duitsland zijn er een aantal regio's. Via die contacten moeten we nagaan op welke punten zij soms anders zijn en daardoor ook beter scoren. Er zullen ook punten zijn waar ze minder goed scoren dan wij. Een lerend netwerk is altijd interessant.

We zullen altijd goed moeten opletten dat wat wij doen in Vlaanderen, niet wordt tegengewerkt door bijvoorbeeld de federale fiscaliteit. We moeten goed in het oog houden dat onze groei op dat vlak niet wordt gefnuikt door een aantal federale maatregelen. Als we daar rekening mee houden, zijn we verder goed bezig op dat vlak.

Vergeet niet dat mijn verjaardag op 12 maart is.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Collega Gryffroy, ik herhaal nogmaals dat u een Vlaamse beslissing moet hebben om het in de commissie te vermelden. Ik heb het eventjes voor u opgezocht maar er is echt niets gedenkwaardigs gebeurd op 12 maart. Ik zie wel dat het eiland Mauritius zich op 12 maart officieel heeft omgevormd tot een republiek. Dat is misschien een link. U moet dat kunnen linken aan het Vlaamse beleid.

Minister, hartelijk dank voor uw antwoorden, in ieder geval. Nogmaals, heel goede punten voor het beleid op dit vlak, en ook voor die schrapessies. We gaan daarmee door. Top.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over spendingreviews in de beleidsdomeinen Werk en Economie – 4059 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, spending reviews bestaan uit het zoeken naar efficiëntere bestedingen van uitgaven voor beleidsprioriteiten. Concreet komt het erop neer te bekijken of met elke euro die de Vlaamse overheid heeft uitgegeven, de vooropgestelde doelen zijn bereikt. De uitgaven worden dus als het ware doorgelicht. Het uiteindelijke doel zijn efficiëntiebesparingen en mogelijkheden voor het terugdringen van uitgaven met een lagere prioriteit of een lagere effectiviteit. Die spending reviews dragen ertoe bij dat alle domeinen van de overheid zichzelf bevragen: bereiken ze hun maatschappelijke doelstellingen wel? Dit laat ook toe beleidsintenties in de diepte te bekijken en de discussie over de efficiënte inzet van belastinggeld aan te wakkeren. Inzicht in de uitgaven is nodig om doeltreffend en doelmatig beleidsbeslissingen te nemen. De begroting dient te evolveren naar een beleidssturend instrument. Het aangekondigde subsidieregister en de uitrol van spending reviews dragen daartoe bij.

De Vlaamse Regering houdt in het 'Alle hens aan dek'-akkoord vast aan een werkzaamheidsgraad van 80 procent tegen het einde van de legislatuur. Daarvoor werd in samenspraak met de sociale partners een akkoord gesloten over investeringen

in de Vlaamse arbeidsmarkt ter waarde van 190 miljoen euro. Het plan schetst drie topprioriteiten. Voor het opleidings- en loopbaanoffensief wordt 119 miljoen euro uitgetrokken. Voor de digitale transformatie wordt 50 miljoen euro gebudgetteerd. Om mensen duurzaam aan het werk te houden wordt 21 miljoen euro gespendeerd.

Minister, welke uitgavenposten komen binnen de beleidsdomeinen waarvoor u bevoegd bent in aanmerking voor een spending review? Op basis van welke criteria vindt die selectie plaats? Welke timing wordt vooropgesteld voor de selectie? Welke timing wordt naar voren geschoven voor het van start gaan met spending reviews? Worden de relancemaatregelen binnen het beleidsdomein Economie onderworpen aan spending reviews om na te gaan of het om productieve investeringen gaat? Vormen die spending reviews volgens u een belangrijk instrument om tot meer doelmatige uitgaven te komen en een efficiënter arbeidsmarktbeleid te voeren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Malfroot, dank u wel voor de vraag. Over de spending reviews hebben we het al een aantal keren gehad. Binnen de beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) en Werk en Sociale Economie (WSE) zijn de werkzaamheden in het kader van de Vlaamse brede heroverweging nog bezig. Wij wachten op de eindrapporten van de projectgroepen in EWI en WSE vooraleer ik op de vraag kan antwoorden of er diepgaandere spending reviews nodig zullen zijn en zullen volgen. We verwachten de rapporten tegen de zomer. Het zijn de ambtelijke projectgroepen die de keuze van de scope hebben gemaakt. Ik denk echter dat ik hier al uitleg over heb gegeven naar aanleiding van een vraag van collega Vande Reyde op 29 april.

Uw twee volgende vragen peilden naar de selectiecriteria van de spending reviews. Er is niet onmiddellijk een planning of timing voor spending reviews, omdat eerst de Vlaamse brede heroverweging wordt afgerond.

Ik kom dan tot uw vraag over de relancemaatregelen. De spending reviews zijn er ook om bestaande beleidsinstrumenten na verloop van tijd te onderwerpen aan een grondige doorlichting. We hebben daar wel ervaring mee. Dat is bijvoorbeeld gebeurd met betrekking tot de dienstencheques. Het zijn post-factumdoorlichtingen, wat vereist dat men veel data heeft om gegronde analyses te kunnen doen. U weet dat de relancemiddelen in alle beleidsdomeinen op heel korte termijn moeten worden ingezet. Het toepassen van spending reviews op relancemiddelen conflicteert eigenlijk met de methodologie van een spending review, en zou er ook toe kunnen leiden dat de heel strakke uitvoeringstermijn van het relanceplan niet wordt gehaald. Ik vind dat dus eigenlijk niet zo'n goed idee.

Ik meen echter uit uw vraag te mogen opmaken dat u ook voor de relancemiddelen belang hecht aan de doelmatigheid. Die visie deel ik uiteraard. Er zijn dan ook een aantal maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de relancemiddelen doelmatig worden ingezet. Vooreerst hebben we bij de voorbereiding van het relanceplan een beroep gedaan op expertencomités, en voor 'Alle Hens aan dek' heb ik ook nog eens een beroep gedaan op arbeidsmarktexperten. Ten tweede heeft ook de Europese Commissie met een constructieve maar kritische blik gekeken naar de voorstellen die ingediend zijn. Ten derde is er door de Vlaamse Regering een zeer gedegen monitoring uitgewerkt voor het hele plan Vlaamse veerkracht. Ten slotte gaan wij ook inzetten op evaluatie. Zo zullen wij voor 'Alle hens aan dek' later ook tussentijds evalueren samen met de sociale partners.

Tot slot vroeg u me of ik spending reviews een belangrijk instrument vind om tot meer doelmatige uitgaven te bekomen en om een efficiënter arbeidsmarktbeleid te voeren. Het antwoord is ja, als de scope voldoende breed is en als het geen

eenzijdige budgettaire besparingsoefening is, want daar heb ik een gruwelijke hekel aan.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): De oefening die zal worden gemaakt acht ik heel belangrijk. Zij zal aantonen of de regering goed bezig is of niet, en waarop kan worden bespaard. Het is vooral van belang te gaan kijken welke uitgaven onproductief zijn geweest en eventueel kunnen worden geschrapt. Belangrijker is dan ook nog waar het vrijgekomen geld geïnvesteerd zal worden. Ik noteer dat wij de timing en de resultaten nog even afwachten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de gezamenlijke oproep van de Vlor en de SERV inzake het hernieuwde engagement voor werkplekleren en duaal leren – 4051 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over duaal leren in het schooljaar 2021-2022 – 4071 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

Robrecht Bothuyne (CD&V): Duaal leren is een van de maatregelen van de vorige legislatuur. De combinatie van leren op school én op de werkvloer in het beroepssecundair en technisch onderwijs zorgt voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Iedereen was daar bijzonder enthousiast over, zowel de sociale partners als de partners uit het onderwijs. Toch is er naar verluidt wat koudwatervrees bij jongeren en hun ouders. Zij vragen zich af of dit wel een evenwaardige manier van leren is.

Corona heeft een impact gehad op dat duaal leren. Niet alle lessen op school en opleidingsuren in het bedrijf konden normaal verlopen. Ook hier waren digitale lessen, afstandsregels enzovoort van toepassing. De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) en de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) hebben een oproep gelanceerd voor een intense aanvangsbegeleiding voor de jongeren die in deze ongewone leeromstandigheden afstuderen, verder studeren of beginnen te werken. Bovendien lanceren de twee adviesraden zes actielijnen met het oog op een verdere groei van het duaal leren.

Die zes zijn de volgende. Klare taal hanteren: duaal leren is een specifieke vorm van werkplekleren; het moet voor alle actoren duidelijk zijn wat dit inhoudt, en het mag geen containerbegrip worden. Inzetten op begeleiding: werkplekleren vergt heel veel begeleidingscapaciteit. Dat wordt ingevuld door veel mensen zoals uit het onderwijs als de bedrijfswereld. Kwaliteit blijven garanderen is een continue opdracht, waarin geïnvesteerd moet worden door alle betrokken actoren. Inzetten op matching: trajectbegeleiders, sectormedewerkers en werkplekbegeleiders zijn beschikbaar om elke duale leerling te matchen met een onderneming. Elke leerling moet een geschikte onderneming kunnen vinden om zijn of haar opleiding te volgen. Inzetten op aanbod: om goed te kunnen matchen is er nood aan een gericht en doordacht aanbod aan duale trajecten. Dat aanbod moet rekening houden met de interesses van een diverse populatie leerlingen, met het regionaal economisch

weefsel en de regionale of sub-regionale arbeidsmarktnoden. Voortgezet en doelgericht sensibiliseren: de Vlor en de SERV vragen een doorgedreven, doel- en doelgroepgerichte sensibilisering zodat het duaal leren voort kan groeien. Er is nog altijd heel wat onwetendheid bij ouders en mogelijke leerlingen maar zelfs ook in het onderwijs.

Een zesde actielijn is het voorzien van een goede, sterke leerweg voor alle leerlingen. De Vlor en de SERV herhalen hun bezorgdheid dat veel, vaak kwetsbare, leerlingen geen plaats zullen vinden in het stelsel van duaal leren. Beide adviesraden herhalen de vraag voor een complementair aanbod van leerwegen waarin alle jongeren hun plaats vinden. Om het risico op ongekwalificeerde uitstroom niet te verhogen, moet er ook in die jongeren geïnvesteerd worden door een aangepast leertraject te voorzien.

Minister, hoe kunnen we jongeren en ouders ervan overtuigen dat deze manier van leren voordelen biedt en evenwaardig is?

Staat u in overleg met uw collega van Onderwijs om die koudwatervrees aan te pakken?

Zijn er signalen uit het werkveld dat ondernemingen duaal leren niet als een volwaardige opleiding zouden beschouwen?

In hoeverre wordt er met de Vlor en de SERV overleg gepleegd om de start van het schooljaar 2021-2022 en dus ook de trajecten van duaal leren opnieuw normaler te laten verlopen? Zijn er plannen om met hen samen te zitten over hun actielijnen die ze hebben gedefinieerd, met het oog op de verdere groei van het duaal leren?

Hebt u er zicht op in hoeverre er vandaag problemen worden gesignaleerd in verband met de matching? Indien wel, over welke problemen gaat het, en op welke manier wilt u ze aanpakken?

Ondernemingen kunnen zich zelf kandidaat stellen om werkplekleren aan te bieden, maar in hoeverre worden ondernemingen ook gescout zodat het aanbod rekening houdt met dat regionaal economisch weefsel en de noden van de regionale arbeidsmarkt?

Hebt u zicht op het gebrek aan plaatsen voor bepaalde kwetsbare leerlingen? Hoe groot is de nood? Hoe verklaart u dat dit vaker het geval zou zijn voor kwetsbare leerlingen?

Welke signalen pikt u op over de oproep voor een intense aanvangsbegeleiding voor jongeren die nu afstuderen en beginnen te werken? Hebt u er zicht op of ondernemingen hier oor naar hebben?

Er zijn in het schooljaar 2019-2020 negen ESF-projecten (Europees Sociaal Fonds) in verband met duaal leren in het hoger onderwijs van start gegaan. Hoe worden deze projecten geëvalueerd? Welke beleidsaanbevelingen kunnen in dit verband gedaan worden? Is er een algemene uitrol naar het hoger onderwijs gepland?

Worden de studierichtingen die duaal leren aanbieden geëvalueerd om een onderscheid te kunnen maken tussen succesvolle en minder succesvolle opleidingen? Indien wel, wanneer staat dit gepland?

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Het duaal leren staat voor een soort van samenspel van leren op school en werken in een onderneming. Via dit concept, deze unieke com-

binatie kan een leerling competenties verwerven en deze al doende op een werkvloer in een onderneming verder verfijnen. Er zijn een aantal kritische succesfactoren die het welslagen van het duaal leren bepalen. Denk aan een goed onderwijspakket, een kwalitatieve begeleiding door de school maar ook door de werkplekbegeleiders, het voorzien van voldoende en diverse leerwerkplekken, de instroom van kandidaten, en ook het erkennen van de kwalificatie door werkgevers, en nog andere factoren. Om het duaal leren extra in de verf te zetten werd ook een addendum aan de sectorconvenanten toegevoegd.

Aan het einde van het schooljaar maar ook aan de vooravond van een nieuw schooljaar kan de balans worden opgemaakt en kunnen we ook leren uit de praktijk en uit het afgelopen jaar. Deze evaluatie kan inspiratie geven om eventuele knelpunten weg te werken en zo het traject te verbeteren. De Vlor en de SERV hopen op een goede opstart en hernieuwen via een oproep "hun engagement voor een aantrekkelijk en sterk duaal leren en werkplekleren." Dat kan door blijvend te investeren in kwaliteitsondersteuning zowel in de school als in de onderneming.

De coronacrisis stelde ook dat het duaal leren voor een grote uitdaging heeft gestaan. Daarover hebben we al veel gesproken in de commissie. Lessen werden online georganiseerd, praktijklessen werden opgeschort of sectoren werden tijdelijk gesloten. De Vlor en de SERV benadrukken dat jongeren die uit het duaal leren verder zullen studeren of zullen uitstromen naar de arbeidsmarkt dezelfde kansen zullen krijgen op de arbeidsmarkt.

Minister, welke lessen worden getrokken uit de ongewone coronaperiode? Op welke manier worden deze meegenomen om de trajecten in het duaal leren te versterken? Hoe zullen werkgevers en ondernemingen de jongeren die vanuit het duaal leren aan de slag gaan beter ondersteunen?

De SERV en de Vlor vragen om steeds te investeren in kwaliteitsondersteuning zowel op school als in de onderneming. Welke mogelijkheden ziet u om de kwaliteit van de trajecten bij de ondernemingen en de sectoren, alsook de samenwerking tussen de verschillende actoren te verbeteren? Hoe verloopt de erkenning van de ondernemingen en de opleiding voor de werkplekbegeleiders? Op welke manier zullen deze worden aangepakt?

Ten derde: de SERV en de Vlor besteden ook aandacht aan de matching tussen de leerlingen en de leerwerkplekken. Dat vormt eigenlijk een gedeelde verantwoordelijkheid voor alle partners. Een goede matching is alleen mogelijk als er voldoende diverse regionale leerwerkplekken zijn die ook rekening houden met de tewerkstellingsmogelijkheden. Welke mogelijkheden ziet u om het duaal leren nog beter af te stemmen op de knelpuntvacatures en de noden van de arbeidsmarkt?

Een vierde punt: momenteel is het duaal leren alleen mogelijk in het secundair en secundair-na-secundair onderwijs. Vanaf september dit jaar wordt het duaal leren ook mogelijk in het volwassenenonderwijs en later ook in het hoger onderwijs. Hoe verlopen deze voorbereidingen? Welke mogelijke knelpunten zijn er nog en hoe zullen deze worden aangepakt? Wat is de impact daarvan voor de ondernemingen en de sectoren?

Tot slot spelen de bekendheid en het imago van het duaal leren een belangrijke rol om alle partners – van de leerlingen tot de ouders, en van de scholen tot de ondernemingen – te overtuigen om te kiezen voor een duaal traject. Op welke manier kunnen goede praktijken bij ondernemingen en sectoren nog meer in de verf worden gezet?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's. Ik heb het gevoel dat de vragen langer zullen zijn dan de antwoorden, want dat was een zeer omstandige inleiding die gegeven werd. Maar het zijn natuurlijk ook superbelangrijke thema's. De vragen zijn, zoals ik zei, zéér, zéér uitgebreid.

Ik ben absoluut een pleitbezorger – dat weten jullie van de vorige legislatuur – van leren op de werkplek. Met duaal leren maken we dit vanuit de Vlaamse Regering, en in het bijzonder in samenwerking met collega Weyts, mogelijk voor leerlingen in het secundair onderwijs en binnenkort – op 1 september 2022 – ook voor cursisten in het volwassenenonderwijs.

Duaal leren in het secundair onderwijs zit vandaag in opstart en heeft nog heel wat groeimarge. De KU Leuven onderzoekt momenteel in een VIONA-studie (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering) 'Wie kiest voor duaal leren?' welke factoren leerlingen beïnvloeden bij de keuze voor al of niet duaal leren. Die studie zal in het najaar handvaten bieden om gerichte communicatieacties op te zetten om jongeren en ouders te overtuigen van de waarde van duaal leren. Collega Claes wijst in haar vraag ook terecht op de kracht van het delen van 'goede praktijken'. Frequent overleg tussen de sectorfondsen en onderwijs zorgt ook voor kruisbestuiving en de resultaten worden vandaag ook al gedeeld via sociale media. Ik roep de verschillende stakeholders binnen onderwijs en werk op om dit te blijven doen. Ik geloof er ook sterk in dat, als duaal leren groeit, en er ook meer leerlingen succesvol uitstromen richting arbeidsmarkt, die leerlingen de beste ambassadeurs voor duaal leren zullen zijn.

Vorige week ontving ik een schrijven van de voorzitter van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, Frank Baert, waarin men niet enkel het geloof in duaal leren onderstreepte, maar ook opriep tot mildheid en geduld. Het nieuwe project opstarten vraagt een inspanning, zeker wanneer hierbij ook het achterhaalde, negatief gepercipieerde, imago van werkplekleren aangepakt wordt. Ik deel die mening. Ik ben daarom ook blij dat de Vlor en de SERV in hun gezamenlijk schrijven aangeven dat ze hun schouders absoluut verder onder duaal leren willen zetten. Ik zie vanuit mijn beleidsdomein ook sectoren klaarstaan om ondersteuning te bieden en ondernemingen warm te maken. Voor veel sectoren is duaal leren een uitgelezen kans om nieuwe arbeidskrachten op te leiden voor hun sector.

Collega Bothuyne, u hecht zeer terecht belang aan betrokkenheid van de stakeholders binnen onderwijs en werk. Duaal leren is een verhaal van gedeelde verantwoordelijkheid. Daarom brengen we in het Vlaams Partnerschap Duaal Leren net die partners aan zet. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren werd steeds geïnformeerd over de invloed van de geldende coronamaatregelen en de strenge richtlijnen die hier rond werden gedeeld met ondernemers en opleidingsverstrekkers. Verder ontvingen we van dit partnerschap een relancenota met inspirerende actielijnen die ook in de oproep van de Vlor en de SERV hun weerklink vinden. In maart van dit jaar ontmoetten minister Weyts en ikzelf de onderwijs- en sociale partners tijdens een digitale editie van het Overlegplatform Duaal Leren om van gedachten te wisselen over de toekomst van duaal leren.

Collega's, jullie stellen beiden de vraag naar afstemming van het aanbod en de matching van leerlingen en werkplekken, met een terechte aandacht voor regionale arbeidsmarktnoden. Vandaag wordt deze afstemming tussen aanbodopleidingen en regionale arbeidsmarktnoden gefaciliteerd bij de selectie van de nieuwe duale opleidingen, de te ontwikkelen standaardtrajecten, en is het tevens mee opgenomen in de concrete criteria voor de programmatie van de opleidingen. Regionale afstemming wordt gefaciliteerd door de regionale overlegfora voor duaal leren. In het systeem van duaal leren is de matching tussen onderneming en leerling een zeer cruciaal aspect.

Voor de meeste alternerende opleidingen is er een ruim netwerk beschikbaar aan erkende ondernemingen. Het overzicht van deze erkende werkplekken is vindbaar via een handig zoekinstrument op de website duaal leren.vlaanderen. Sectoren en scholen organiseren ten slotte ook eigen initiatieven. Ik geef een paar voorbeelden.

Voor de zorgberoepen werd er zo een centraal aanmeldsysteem ontwikkeld waarmee leerlingen en werkgevers elkaar kunnen vinden. De chemische sector organiseert een matchingevent voor de deelnemende leerlingen en bedrijven. Verschillende scholen organiseren ouderavonden waarop ze de leerlingen in contact brengen met ondernemingen uit de regio.

Collega Bothuyne, u stelde ook een vraag naar prospectie van nieuwe leerondernemingen. De negentien sectorale partnerschappen en het Vlaams partnerschap staan in voor prospectie en ondersteunen de scholen bij het vinden van werkplekken. Het Departement Werk & Sociale Economie ondersteunt deze werking met up-to-date monitoringsgegevens en een digitale applicatie Radar Duaal. Het jaarlijks monitoringsrapport van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren geeft een duidelijk overzicht van de prospectieacties die in dit kader worden uitgevoerd.

Collega Bothuyne, ik deel uw bezorgdheid met betrekking tot kwetsbare leerlingen. Een antwoord hierop vindt u in de mededeling die ik samen met mijn collega-minister Weyts bracht op de Vlaamse Regering van 18 december 2020, daarin omschrijven we de inkanteling van leren en werken naar duaal leren en de aanloopfase. U kunt daar alle informatie lezen, maar er blijven bezorgdheden bestaan.

Duaal leren wordt door beide beleidsdomeinen nauw opgevolgd en gemonitord. Jaarlijks staan we stil bij de instroomcijfers.

Collega Claes, u vroeg naar 'geleerde lessen'. Daarvoor is het nog een beetje te vroeg.

De overlegstructuren zoals het Vlaams Partnerschap en de sectorale partnerschappen werken effectief en efficiënt. Dit heeft geleid tot de nodige noodregelgeving maar onder andere ook tot de verhoogde stagebonus waar bedrijven die onder moeilijke omstandigheden leerwerkplekken beschikbaar stelden een beroep op kunnen doen. Die extra ondersteuning was broodnodig om duaal leren in de running te kunnen houden.

Robrecht Bothuyne (CD&V): U hebt niet geantwoord op mijn vragen over het hoger onderwijs en de ESF-projecten, minister.

Minister Hilde Crevits: Ik hoor u niet.

Robrecht Bothuyne (CD&V): U bent niet ingegaan op mijn vragen over het hoger onderwijs en de ESF-projecten.

Minister Hilde Crevits: Ik was inderdaad nog niet helemaal klaar met mijn antwoord. Twee pagina's van mijn antwoord waren bij de achtergrondinformatie terechtgekomen. Dat is mijn eigen fout. Mijn excuses daarvoor.

Dus ik was aanbeland bij collega Claes en de verhoogde stagebonus. We hadden daar ook het voorbeeld van de versnelde digitalisering, die ook een blijvende positieve invloed zal hebben. Zo voorzagen we voor de sectoren een digitaal opleidingsaanbod voor leerlingen en mentoren, en ook de sectorconsulenten bezochten via digitale weg de ondernemingen. Dit digitaal aanbod laten we vandaag ook bestaan.

Dan kom ik tot de kwaliteit. De SERV en de Vlor hebben terecht de aandacht gevestigd op kwaliteit van het leertraject en de leerwerkplek. Dit is ook een gedeelde

ambitie met de regelgeving rond duaal leren. Om deze werking te ondersteunen, hebben we net een duaal addendum bij de sectorconvenanten afgesloten. Dat loopt van 1 januari 2021 tot eind 2022. Er werden niet minder dan negentien duale addenda goedgekeurd, goed voor 3 miljoen euro extra investeringen die heel specifiek bedoeld zijn voor de begeleiding naar ondernemingen. Dat is ook relevant om duaal leren een boost te geven.

Zo kom ik tot de ontwikkeling van duaal leren in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs. Zoals u weet werd het decreet duaal leren in het volwassenenonderwijs voor een eerste keer goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 18 juni 2021. We wachten nu de adviezen af van de Vlor, de SERV en het Vlaams Partnerschap. Dit zal een zicht geven op de mogelijke knelpunten. In de aanloop naar het decreet werden de contouren besproken in de werkgroepen, maar ook met de klankbordgroep sectoren en binnen het lerend netwerk van het ESF, die exploreren met duaal leren in het hoger- en volwassenenonderwijs. Daar zijn een aantal proefprojecten.

Specifiek voor het hoger onderwijs tonen de resultaten van de ESF-projecten aan dat de mogelijkheden van duaal leren eerst verder onderzocht moeten worden. Het onderzoek leidt dus tot verder onderzoek. In de meeste ESF-proeftuinen in het hoger onderwijs was het aandeel van de werkplekcomponent eerder beperkt, behalve in de graduaatsopleidingen die voor een derde uit werkpleklernen bestaan en waarvoor de stap naar duaal leren uiteraard super klein is. Eigenlijk is dat de facto al bijna duaal leren. Onder andere vanwege de ervaringen van de projecten zal duaal leren in het hoger onderwijs niet met dezelfde cadans geïntroduceerd kunnen worden in het hoger onderwijs als in het volwassenenonderwijs. Er is een nieuwe ESF-oproep voor duaal leren in het hoger onderwijs. Er zijn vijftien nieuwe projecten van start gegaan op 1 april 2021. In die oproep stellen de projecten met proeftuinen in het hoger onderwijs zich als doel voorop om een derde van de opleiding op de werkplek in te richten en de visie op duaal leren in de deelnemende onderwijsinstellingen te ontwikkelen.

Ik hoop, collega Bothuyne, dat u op deze wijze toch wat meer inzicht gekregen hebt in het ESF-beleid. En nogmaals mijn excuses omdat er twee pagina's van mijn antwoord in de achtergrondinformatie terechtgekomen waren.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Geen probleem. Met dank voor de volledige antwoorden op de gestelde vragen.

Ik ga heel kort zijn. Ten eerste over het hoger onderwijs: ik geloof erin dat dat, indien er een aantal richtingen worden gekozen die daar aanleiding toe kunnen geven, een van de sleutelementen kan zijn om ook een doorbraak te doen in het beroeps- en technisch secundair onderwijs wat het duaal leren betreft. Je gaat immers een soort voorbeeldfunctie creëren en op die manier duaal leren uit die cocoon halen waar het vandaag nog in zit. Ik hoor dat er heel veel ondernemingen bereid zijn om plaatsen aan te bieden – de kwaliteit ervan bewaken is natuurlijk een uitdaging – maar dat er vooral aan de kant van de ouders en de leerlingen nog wat koudwatervrees is voor deze vorm van leren. We moeten echt de goede voorbeelden in de markt zetten en tonen dat mensen die deze opleidingen volgen, succesvol doorstromen naar de arbeidsmarkt. Daar moet hard op gewerkt worden om de goede voorbeelden daarrond zo breed mogelijk bekend te maken.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, dank u wel voor het zeer uitgebreide antwoord. Ik geloof heel sterk dat duaal leren een waardevolle maatregel is om onderwijs, werken en het opdoen van ervaring te combineren. We horen ook steeds meer werkgevers die zelf een actieve rol willen spelen in het opleiden van mensen voor een job. Al doende kan er heel veel geleerd worden. Bovendien maakt men kennis

met werkplekleren en kan men de betrokkenen in het duaal leren ook gericht opleiden en ondersteunen op de werkvloer.

Duaal leren is flitsend uit de startblokken geschoten. Nu komt het erop aan om lessen te trekken en wat minder goed loopt te verbeteren. Ik hoor dat u daarmee bezig bent. Er moet ook telkens een versnelling hoger worden geschakeld. Het is een zeer grote uitdaging om het aantal leerwerkplaatsen te vergroten en ervoor te zorgen dat er een grote diversiteit is in het aanbod. Op die manier kunnen leerlingen kiezen voor een plaats die voldoet aan hun verwachtingen. Ik hoop dat de sectorconvenanten daar een bijdrage aan kunnen leveren.

Duaal leren wordt ook ingezet om de krapte op de arbeidsmarkt aan te pakken. Op welke manier wordt dit gemonitord? Welke rol spelen sectoren daarin?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Bothuyne, duaal leren uitbouwen als een leerweg van secundair naar hoger onderwijs kan het werk alleen maar versterken. Zodra je dit ingeburgerd krijgt in het hoger onderwijs, zal de appreciatie in het secundair onderwijs toenemen. We hebben op dat vlak niet echt een traditie. Het is heel moeilijk om dit zomaar te realiseren, maar moeilijk gaat ook.

Duaal leren alleen, mevrouw Claes, zal de krapte zeker niet oplossen. De grootste meerwaarde vind ik dat bedrijven werk maken van een leercultuur op de werkplek en elk talent kansen geven. Het kan ook de deur openzetten voor meer individuele beroepsopleidingen (IBO) of andere vormen van stages. Dat is een andere reden waarom ik in het instrument geloof.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Wordt vervolgd. Iedereen ziet het belang van duaal leren in. Dit kan alleen met vereende krachten verder worden uitgebouwd.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de standpuntnota van de vzw GRIP over individueel maatwerk – 4067 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Alessia Claes (N-VA): Minister, toen ik de agenda van de Vlaamse Regering bekeek, zag ik dat het individueel maatwerk morgen aan bod komt. Op het moment dat ik de vraag heb ingediend, was ik daar nog niet van op de hoogte. Ik heb aan de commissievoorzitter gevraagd om een hoorzitting en gedachtewisseling te organiseren over individueel maatwerk nadat onder meer de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) een advies heeft geformuleerd. Op die manier kunnen we het standpunt van de andere actoren vernemen en kunnen we ten gronde ingaan op dit thema. Ik begrijp dat we nog even geduld moeten hebben tot morgen om meer te vernemen over dit dossier.

Recent maakte GRIP vzw hun standpunt bekend over ondersteuning en begeleiding bij inclusief werk en over individueel maatwerk. Volgens GRIP dient het decreet Individueel Maatwerk de nodige hefboomen te installeren om een serieuze stap vooruit te zetten op het vlak van het recht op inclusief werk. Dit is volgens hen enkel mogelijk wanneer er stevige maatregelen worden voorzien die zorgen voor

de nodige begeleiding en ondersteuning. Deze maatregelen moeten zowel werkgevers steunen om hun werkplekken inclusief te maken, als werknemers met een arbeidshandicap steunen om op een duurzame manier binnen de reguliere economie te kunnen werken.

GRIP formuleerde dan ook tien principes, die voor hen elementair zijn in de uitwerking van het individueel maatwerk. Ten eerste, een stevig kader voor inclusief werk. Ten tweede, elke persoon met een handicap kan er een beroep op doen. Ten derde, het toepassingsgebied is enkel de reguliere arbeidsmarkt. Ten vierde, het moet losstaan van het begeleidingskader. Ten vijfde, zelfregie is verankerd met persoonsvolgend budget. Ten zesde, keuze van inzetbaarheid. Ten zevende, voldoende en gepaste ondersteuning is cruciaal, indien nodig ook persoonlijke assistentie. Ten achtste, zonder een gepaste toeleiding geen inclusief werk. Ten negende, uitkeringen dienen flexibeler ingezet te kunnen worden om werken te stimuleren. Ten tiende, een brede verspreiding van het decreet Individueel Maatwerk.

Ik heb daarover enkele vragen.

Hoe staat u tegenover de standpuntnota en de oproep van GRIP met betrekking tot het individueel maatwerk?

Op welke manier zullen de tien principes worden meegenomen bij de uitwerking van het decreet individueel maatwerk?

Hoe worden de andere actoren betrokken bij het uitwerken van het decreet?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Claes, ik dank u voor uw vraag. Enkele weken geleden hebben we hier nog uitgebreid over gedebatteerd.

De timing van GRIP om een standpuntnota over individueel maatwerk publiek te maken, is gepast. We zitten in de laatste fase van het ontwerp van decreet.

Ik vind het heel positief dat GRIP over inclusief werk een uitgebreide standpuntnota heeft geschreven maar die nota gaat wel ruimer dan louter het individueel maatwerk. Er is onder meer een opsomming van de algemene principes volgens GRIP over een inclusieve samenleving en werken, een contextverkenning en een korte analyse van de huidige situatie in Vlaanderen.

Hun nota gaat ook over het belang van een breder diversiteitsbeleid, het recht op werk, loon naar werk, werkbaar werk, zelfregie en zelfbeschikking, ondersteuning en begeleiding.

In hoofdstuk 7 somt GRIP een aantal verwachtingen inzake inclusief werk op en in hoofdstuk 8 doet GRIP een aantal concrete voorstellen rond individueel maatwerk.

Een aantal principes en voorstellen kan ik zeker volgen, een aantal andere verwachtingen zijn minder evident. We spelen kort op de bal. We zitten op zeer korte termijn, namelijk volgende maandag, samen met GRIP om hun standpuntnota te bespreken.

Met het individueel maatwerk wil ik de nodige hefboomen installeren om een flinke stap voorwaarts te zetten op het vlak van een inclusieve arbeidsmarkt. Er is een ondersteuningskader, een loonpremie, een begeleidingspremie, een terugkeerfunctie waar we het al uitgebreid over hebben gehad.

Het zal aan VDAB zijn, bijvoorbeeld via het Gespecialiseerd Team Bemiddeling (GTB) om te beoordelen en te bepalen of een persoon op basis van zijn arbeidsbeperking in aanmerking komt voor individueel maatwerk. De toeleiding gebeurt op

basis van het ICF-onderzoek (International Classification of Functioning, Disability and Health) of op basis van bepaalde attestaten met betrekking tot de erkenning van een handicap.

In het huidige voorontwerp van decreet zijn alvast de nodige decretale kapstokken opgenomen om een stevig beleidskader voor inclusief werken op te maken. Het gaat ook om een heel complex dossier waar we vier tewerkstellingsmaatregelen willen integreren: de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP), de sociale inschakelingseconomie (SINE), lokale diensteneconomie (LDE) en de maatwerkafdelingen. Dat is ook budgettair een hele uitdaging.

Wij gaan uiteraard in dialoog met de verschillende stakeholders en betrokken actoren. Ik vind het belangrijk dat er een draagvlak is maar op een bepaald moment moeten we ook springen. Daarbij moet iedereen uit zijn comfortzone komen.

In het VESOC-akkoord (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) 'Alle hens aan dek' besteden we ook aandacht aan inclusieve werkvloeren. Ons beleid is erop gericht ondernemingen vertrouwd te maken met die cultuur en hen te ondersteunen bij het realiseren van inclusieve werkvloeren.

Ik denk bijvoorbeeld aan de ESF-oproep (Europees Sociaal Fonds) nummer 500 'Inclusieve ondernemingen'. Via die oproep wil ik ondernemingen in Vlaanderen bewust maken van alle talenten op de arbeidsmarkt.

Er zijn ook de sectorconvenanten die inzetten op het bekendmaken en promoten van inclusief ondernemerschap, onder andere via de addenda non-discriminatie en inclusie.

Het nakende decreet betreffende het individueel maatwerk zal een belangrijke impuls geven aan onze ambities op het vlak van een sterke inclusieve arbeidsmarkt. Ik hoop dat alle partijen in dit Vlaams Parlement hier voluit hun schouders onder zullen zetten.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben alvast positief dat u in gesprek gaat met GRIP over de standpuntnota. Ik vraag me wel af of er op termijn nog zulke gesprekken gepland zijn met actoren uit de sector. Ik heb niet veel bijkomende vragen want ik weet dat we in de toekomst zeker nog dieper zullen ingaan op dit dossier, onder meer tijdens die hoorzittingen in het najaar.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Er is de voorbije weken inderdaad al meermaals gesproken over het ontwerp van decreet over individueel maatwerk. Het is toch wel belangrijk te melden dat GRIP inderdaad in een standpuntnota over individueel maatwerk, mogelijkheden ziet om de kloof te dichten tussen mensen met een arbeidshandicap en mensen zonder arbeidshandicap.

Zo zal het individueel maatwerk op diverse vlakken een erg belangrijk instrument zijn om de sociale economie dichterbij de reguliere economie te brengen. Ik volg collega Claes: we moeten afwachten wat er finaal op tafel ligt. Binnenkort gaan we dan graag ook in overleg met alle actoren om onder andere te leren hoe we bedrijven met heel veel ervaring op het vlak van inclusief werken en andere die minder ervaring hebben, dichterbij elkaar kunnen brengen.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik vond het eigenlijk een heel interessante vraag. Het is ook een groot probleem, want het is natuurlijk zo dat er een lagere werkzaamheidsgraad is bij mensen met een arbeidshandicap, dat het moeilijk is om hen aan de slag te krijgen. De diverse hoorzittingen die we hieromtrent al hebben gehad, hebben ook duidelijk gemaakt dat deze problematiek eigenlijk vanuit verschillende invalshoeken moet worden benaderd. Ik denk ook dat het voor de Vlaamse Regering bijna onmogelijk of heel moeilijk is om een doortastend maatwerkbeleid te voeren zonder de steun en medewerking van de federale collega's en andere instellingen, maar ook van de ziekenfondsen. Bovendien zit het probleem natuurlijk ook bij de werknemers, die moeten worden geënthousiasmeerd om talentvolle personen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te werven. Wij volgen dat dus ook zeker mee op. Het is een interessant ontwerp van decreet waaraan u werkt. We zullen daar in de toekomst ook nog dieper op ingaan. Ik wens u alvast veel succes met het uitwerken ervan. Ik heb geen verdere vragen, maar wou deze beschouwing alvast meegeven.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dank u wel voor de interesse, ook in dit dossier. Collega Claes, mijn kabinet, en heel in het bijzonder mijn adjunct-kabinetschef, heeft dag en nacht gesprekken met de sector, bij wijze van spreken dan, want ik weet niet met wie hij in het midden van de nacht zou spreken daarover. We spreken dus met de sector van de sociale economie, met de reguliere economie, met alle mogelijke partners en betrokken actoren, net om het draagvlak te versterken. Dit is technisch complex, maar dat mag er ons niet van weerhouden om nu de sprong te maken. Ik wil toch ook wel een pluim geven aan Bavo Smits van mijn kabinet, die dat doet. Het is een titanenwerk om heldere sporen te trekken doorheen alle belangen die er ter zake zijn, en er ook voor te zorgen dat we meer dan vandaag opportuniteiten creëren voor mensen om aan individueel maatwerk te doen. Dat is mijn ambitie voor deze legislatuur. Ik dacht dat er al hoorzittingen zijn geweest. Ik zou het dus spijtig vinden mocht men nu nog eens een hele batterij hoorzittingen doen. Ik wil vooruit met dat ontwerp van decreet. Ik laat het natuurlijk aan de commissie over, maar jullie hebben op voorhand van alles georganiseerd om ook een goed inzicht te krijgen, dus ik weet niet wat er nog zoal zou moeten gebeuren. Het ontwerp van decreet moet eerst minstens principieel worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Voorzitter, ik denk dat dat van belang is. Ook als we vaststellen dat men binnen de sector niet op één lijn zit, dan zal het van belang zijn om toch de sprong te maken. Ik geloof er heel sterk in en ik weet dat collega Claes en collega Vandromme, én ook collega Malfroot, heel sterk geloven in de mogelijkheden van individueel maatwerk om een doorbraak te realiseren op de weg naar een meer inclusieve arbeidsmarkt.

De voorzitter: Wat die hoorzitting betreft: de bedoeling is dat we die nog organiseren als we eenmaal de adviezen hebben en we na de eerste lezing van het ontwerp van decreet naar een tweede lezing gaan. Dat zal dus allicht voor september zijn.

Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, dank u wel. Het is vast een hele uitdaging. Dat begrijp ik ook. Ik vind het alvast goed dat er wordt geluisterd naar de sector, en ook naar wat er leeft. Ik kijk alvast uit naar hoe dit verder zal verlopen. In het najaar zullen we dan zeker dit thema nog eens grondig bespreken hier in de commissie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kurt Vanryckeghem aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de toekomst van de textielsector bij jongeren – 4074 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Wij gaan naar Zuid-West-Vlaanderen en dan komen wij automatisch in de textielsector terecht.

De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): We lazen in de Standaard van vorige week dat werken in de textielsector stilaan een knelpuntberoep wordt. Ik citeer: "Slechts 3 procent van de werknemers in de sector is jonger dan 25 jaar." Uit cijfers van de RSZ blijkt dat in 2020 slechts 3 procent van het personeel in de sector van textiel jonger is dan 25 jaar. Het personeel in de categorie 26 tot 49 jaar bedraagt meer dan 50 procent en 44 procent van de werknemers was ouder dan 50. Het is duidelijk dat de sector, zeker in mijn regio, aan het vergrijzen is. Volgens het artikel zijn er enkele verklaringen voor het gebrek aan jonge mensen. Het aanbod aan textielopleidingen is beperkt. De sector heeft een wat negatief imago gekregen door de jaren, waardoor jongeren er geen zin meer in hebben. En voorts denken de jongeren dat alle kleren in landen als China worden geproduceerd.

De textielsector in Vlaanderen is doorheen de jaren ook sterk geëvolueerd. In Vlaanderen zijn we ons beginnen te specialiseren in technisch textiel en zijn we dus geleidelijk aan wat weggestapt van het kledingtextiel. Technisch textiel betreft zaken zoals operatieschorten en brandwerende pakken.

Minister, hoe kunnen we het imago van de textielsector positief versterken zodat meer jongeren kiezen voor een beroep in deze sector? In het artikel geeft een jongere die in de sector zit aan dat zijn collega-jongeren misschien beter zouden gemotiveerd worden als ze betere informatie zouden krijgen over wat het werk en de sector inhouden. Zijn er met Vlaanderen plannen om een communicatiecampagne hiervoor op te starten?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dit is een belangrijke vraag, collega Vanryckeghem. U hebt ook een primeur beet. Ik weet niet wanneer het uw verjaardag is maar er is in deze commissie al aandacht geweest voor heel wat sectoren maar nog niet voor de textielsector. Ik was net als u gisteren aanwezig bij de voorstelling van het relanceplan voor Zuid-West-Vlaanderen. Daarbij is de arbeidsmarktkrapte uiteraard uitvoerig aan bod gekomen.

Ik start mijn antwoord met belangwekkend nieuws. Voor 2025 wordt voorspeld dat de textielsector 1400 arbeidsplaatsen opnieuw zal moeten invullen. Er is maar 1 school in Vlaanderen die textielopleidingen aanbiedt, en dat is de PTI in Kortrijk. Van de 92 leerlingen zijn ze 61 leerlingen ingeschreven in de ontwerpafdeling. Die stromen veelal door naar het hoger onderwijs. Operatoren die de sector heel hard nodig heeft, worden hier dus niet opgeleid. Het aantal leerlingen in de derde graad tso textiel duaal leren is zeer beperkt: zowat 5. Nochtans is de textielsector zeer sterk geëvolueerd en gemoderniseerd. Ik wil heel graag mede mijn schouders zetten onder het opwekken van een positieve connotatie voor de sector: het is een moderne, innovatieve, maatschappelijk noodzakelijke, en economisch lucratieve industrie, een sector met heel wat kansen en loopbaanperspectieven.

De sector kaart die uitdagingen ook al aan in hun nieuwe sectorconvenant 2021-2022 en duaal addendum. Ook voor de textielsector wordt dat dus de komende jaren een prioriteit om hun imago te moderniseren. Ze hebben een aantal concrete engagementen genomen zoals deelname aan studiekeuze- en jobbeurzen, jongeren online te informeren op de sociale media, de website www.wildvantextiel.be, het uitwerken en aanbieden van STEM-games (Science, Technology, Engineering and Mathematics) voor het lager- en secundair onderwijs. Via specifieke projecten zetten ze ook de duurzaamheid in de kijker. Leerkrachten van het textielonderwijs krijgen toegang tot het gratis aanbod van textielopleidingen van het sectorfonds Cobot. De sector wil duaal leren ook extra in de kijker zetten en duale textielrichtingen zijn zeer interessant. Het inzetten op werkbare textieljobs is ook belangrijk. Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om nog eens promotie te maken voor de werkbaarheidscheques.

VDAB stimuleert samen met het sectorfonds Cobot de ondernemingen van de sector om hun vacatures kenbaar te maken bij VDAB zodat er van daaruit ingezet kan worden op toeleiding en matching. VDAB bekijkt momenteel ook samen met de sector of de vacatures die op de sectorale website www.wildvantextiel.be gepubliceerd worden, kunnen gekoppeld worden aan de VDAB-vacaturesite.

Met de sector wordt ook gewerkt aan projecten voor werkzoekenden, in samenwerking met de school PTI Kortrijk. Dat project stond als gevolg van de coronacrisis even on hold, maar er is bereidheid om hiermee verder aan de slag te gaan. Ik vind het van belang om in dezen ook op zoek te gaan naar creatieve samenwerkingen en in te zetten op zijnstroom in de textielsector. Daarom heeft VDAB ook de opleiding bachelor in de textieltechnologie erkend voor werkzoekenden, maar ook hier is de instroom op dit ogenblik zeer beperkt.

De sector doet er alles aan om het imago te verbeteren. Er bestaan evenwel geen wondermiddelen, collega Vanryckeghem. Aangezien ook heel wat andere industriële sectoren met dezelfde problematiek worstelen, wil ik ook sterker inzetten op een intersectorale aanpak van deze gelijkaardige uitdagingen in de technische sectoren.

We maken ook een STEM-agenda 2030 op, die op 18 juni door de Vlaamse Regering is goedgekeurd. Daarbij zijn we ook allerhande initiatieven aan het ontwikkelen om de instroom in STEM-beroepen te verhogen. Er zijn ook drie intersectorale adviseurs bij de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) aangesteld om sterker intersectoraal te werken. Er is ook een adviseur 'competenties en loopbanen' die van de STEM- en tso/bsu-uitdagingen ook een belangrijk werkpunt zal maken.

Ten slotte is er het industrieforum waarin werkgeversfederaties Agoria, Fevia, Fedustria en Essenscia de handen in elkaar slaan om werk te maken van de instroomuitdagingen. Ondersteund door VDAB wordt momenteel nagedacht over een strategisch en operationeel samenwerkingsmodel om nog meer acties te kunnen opstarten.

Collega Vanryckeghem, u hoort dat er enorm veel initiatieven zijn die de sector zelf neemt. De vraag is of ik nog een extra specifieke communicatiecampagne moet opstarten. Dat zou een mogelijkheid zijn, bijvoorbeeld voortvloeiend uit een intersectorale campagne. Daarbij zetten we de textielsector dan specifiek in de kijker. Maar daarover zijn we nog aan het onderhandelen.

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Bedankt voor uw antwoorden. Ik ben gelukkig met uw antwoord, het is absoluut noodzakelijk dat we ons hard inzetten voor onze

textielsector, die bijzonder belangrijk is voor onze streek hier in Zuid-West-Vlaanderen, waar de textiel nog springlevend is. Collega Bothuyne weet dat. Het is bijzonder frustrerend om te moeten vaststellen dat zij geen arbeidskrachten vinden voor die heel specifieke sector. Ik dank u voor de inspanningen die u daarvoor doet en nog zult doen.

Ik heb nog een kleine bijkomende vraag. Julie Lietaer van Ariadne Innovation is een samenwerking gestart met Sixie, met de hoop dat de kennis van ouderen uit de sector jongeren warm kan maken, en dat ze misschien onderling wat kennis kunnen uitwisselen. Minister, hoe ziet u de samenwerking tussen Ariadne Innovation en Sixie tegemoet? Kan Vlaanderen ook hiermee iets aanvangen?

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Dat is inderdaad een groot probleem, want die textielsector heeft, ik denk onterecht, een slecht imago. Het heeft ook veel te kampen met vergrijzing, vooral van jongeren die niet noodzakelijk warm worden van een eventuele tewerkstelling hierin. Ik vind ook dat daar een grote taak is weggelegd voor VDAB. Mijn vraag is dan ook of er al manieren zijn uitgetekend voor VDAB over hoe men hiermee zal omgaan. Zal VDAB hier extra inspanningen leveren om die werkzoekenden specifiek naar de textielsector te leiden, of specifiek ook naar andere knelpuntberoepen te leiden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, bedankt voor de aanvullende vragen. Die samenwerking met Sixie is sowieso goed. Dat is een uitzendkantoor voor 60-plussers. Ik vind dat een hele goede zaak. Collega Malfroot, ik vind ook dat VDAB nog forser moet inzetten op toeleiding.

Maar één link wordt hier niet gemaakt, en dat is de link met het duurzaamheidsverhaal. Zo kom ik ook bij Julie Lietaer. Ik ga daar trouwens binnenkort op bezoek in het kader van het recyclen. Want ik denk dat de textielsector een heel interessante brug is om op duurzaamheid en recyclage te mikken om ook jonge mensen aan te trekken. Heel dat verhaal van de recycleerbare jeansbroeken – de textielvezels die gerecycleerd worden – vind ik iets heel modern, en iets wat veel jongeren zou kunnen aanspreken. Dat is zeker positief.

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Dat is voldoende. Dank u wel, voorzitter, en minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over maatregelen tegen pesten op het werk
– 4084 (2020-2021)**

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Dank u. Excuus voor mijn later aansluiten, maar er waren twee resoluties in de commissie Onderwijs, waaronder een van mezelf, dus vandaar de vertraging. Maar ik heb gezien dat collega Ongena ook op beide plaatsen aanwezig kon zijn. Ik ben blij om hier weer terug te zijn.

Deze vraag gaat over pesten op het werk. Minister, een nieuw rapport van preventiedienst IDEWE toont dat pesterijen op het werk niet zijn afgenomen door telewerken. Sinds het begin van het jaar merkt de preventiedienst zelfs een stijging van het aantal intakegesprekken. Onderzoek van de KU Leuven toont aan dat ongeveer 18 procent van de Belgen op de één of andere manier gepest wordt op het werk. In 3,6 procent van de gevallen gaat het over extreme pesterijen waar sprake is van fysiek geweld en psychische terreur. Een mogelijke verklaring van de toenemende meldingen van pesten op het werk kan zijn dat iedereen meer stress ervaart en sneller geïrriteerd raakt. Mensen konden – door de coronalockdown uiteraard – ook minder stoom afdalen buiten het werk.

De constante stress die slachtoffers ervaren heeft een enorme invloed op hun fysieke en mentale gezondheid. Onderzoek toont ook aan dat ze een hoger risico lopen op fysieke problemen zoals nek- of hoofdpijn. Pesterijen op het werk monden ook al te vaak uit in een depressie of burn-out, waardoor de werknemer een lange periode thuiszit, met alle kosten en gevolgen van dien, voor de betrokkene en de samenleving. Het bestrijden van pestgedrag op het werk moet dus deel uitmaken van een beleid rond werkbaar werk. U gaf al aan dat er binnen het actieplan werkbaar werk op dit moment geen specifieke acties opgenomen zijn inzake het voorkomen van pesten of grensoverschrijdend gedrag. Gezien de aanhoudende slechte cijfers inzake pesten op het werk, denken wij dat het noodzakelijk is om hierrond wél actiepunten op te nemen met het doel werkgevers en werknemers te sensibiliseren over hoe ze met pesten op het werk moeten omgaan.

U zult waarschijnlijk – volledig terecht, minister – in uw antwoorden zeggen dat pesten op het werk een federale bevoegdheid is, dat is zeer expliciet zo voorzien, dat klopt. Vandaar dat de insteek van mijn vraag 'werkbaar werk' is. Dit zijn de concrete vragen:

Kunnen met werkbaarheidscheques en de verhoging van de kmo-portefeuille advies of opleiding ingekocht worden met betrekking tot pesten of grensoverschrijdend gedrag op het werk?

Zult u specifieke actiepunten rond pesten en grensoverschrijdend gedrag op het werk opnemen in het actieplan werkbaar werk?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Preventie van pesten en ander grensoverschrijdend gedrag op het werk is een specifiek onderdeel van het preventiebeleid inzake psychosociale belasting – welzijn op het werk –, en behoort in principe tot de bevoegdheidsmaterie van de federale minister van werk. Grote juridische regelgevende kaders kan ik dus niet bepalen of zelf aanpassen.

Het bestrijden van alle vormen van pesten is wel heel belangrijk. Elke persoon moet zich veilig kunnen ontplooien in onze samenleving én op het werk. Om die reden neem ik deze problematiek inderdaad ook mee in het flankerend beleid inzake werkbaar werk.

Het voorkomen van pesten en grensoverschrijdend gedrag op het werk kan een onderdeel vormen van een duurzaam werkbaarheidsbeleid. Als Vlaams minister van Werk geef ik via het actieplan werkbaar werk impulsen aan het werkbaar maken en werkbaar houden van werk. Het actieplan bevat echter geen zeer specifieke acties inzake de preventie van pesten in het algemeen. De aandacht voor werkbaar werk kan dit wél onrechtstreeks mee ondersteunen.

Het actieplan werkbaar werk wordt de komende maanden samen met de sociale partners van de SERV aangevuld met nieuwe concrete en laagdrempelige acties, die moeten inspelen op actuele noden met betrekking tot werkbaar werk. Om deze

noden te capteren hebben we recent rondetafels georganiseerd met de stakeholders. Vanuit de rondetafels zijn er geen specifieke acties of vragen naar voren geschoven die expliciet gericht zijn op het bestrijden van pesten op het werk. Ik verwacht dat we eerder op iets meer algemene maatregelen inzake werkbaar werk zullen uitkomen.

Ik focus even op de twee maatregelen die u vermeldt. In het kader van de coronapandemie heb ik de werkbaarheidscheque inhoudelijk verruimd. De cheque kan nu ook ingezet worden voor het psychosociaal welbevinden van de medewerkers. Zo willen we de mentale veerkracht van de werknemers versterken en de heropstart van de bedrijven ondersteunen. Met die uitbreiding is het ook mogelijk om de werkbaarheidscheque in te zetten voor de aanpak van pesten en grensoverschrijdend gedrag. Dit valt immers onder het aandacht hebben voor het psychisch welbevinden.

Dan kom ik tot de tweede maatregel. Kmo's die hun plafond bij de kmo-portefeuille voor het jaar 2021 bereikt hebben, kunnen ook een beroep doen op de verhoging van de portefeuille. Hiermee kunnen ze op een laagdrempelige manier aan de slag gaan rond werkbaar werk. In het kader van de verhoging kan ook ingezet worden op het aanpakken van pesten en grensoverschrijdend gedrag op het werk.

Er zijn instrumenten. Vlaanderen ondersteunt die. Ik wens dat er voldoende aandacht voor is bij onze Vlaamse werkgevers.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Ik gaf inderdaad in de vraag al aan dat de juridische regelgeving rond pesten op het werk federaal is, maar twintig jaar na de invoering van de wetgeving rond pesten op het werk is het sarren van collega's niet gestopt. Meer nog, pesten op het werk, het fysieke werk zoals dat tot voor corona het geval was, zet zich nu om in cyberpesten. Dat is eindeloos, je bent maar een paar uur op kantoor of in de fabriek enzovoort, digitale bereikbaarheid is er dag en nacht. Cyberpesten is vaak nog dominanter en heeft een grotere impact op de slachtoffers.

U gaf aan dat het actieplan werkbaar werk geen specifieke acties bevat tegen pesten of cyberpesten. Uit de rondetafels ter aanvulling van het actieplan werkbaar werk is er niets gekomen tegen pesten. Misschien moet dat toch eensesignaleerd worden. Ik vind het raar dat het toeneemt, dat het van natuur verandert, en dat we daar niets aan kunnen doen. Beter te vroeg voorkomen dan te laat remediëren. Daar moeten we aandacht hebben, gezien ook de hoge kosten bij langdurige ziekte, burn-outs, depressies als gevolg van een problematische werksituatie en de impact op de slachtoffers in de eerste plaats maar ook op de hele gemeenschap en op de sociale zekerheid.

Ik roep op tot extra actie en om het probleem aan te kaarten bij de sociale partners. Meer algemeen heeft Vooruit een voorstel van resolutie ingediend over de gecoördineerde en transversale aanpak van cyberpesten. Eén element daarvan gaat over de aanpak van cyberpesten op de werkvloer of in de werkomgeving. Ik roep op om daarrond samen te werken en zo het werk voor iedereen werkbaar te maken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u, mevrouw Gennez. Ik heb u alleen meegegeven wat uit de rondetafels gekomen is. Het was daar niet het hoogste aandachtspunt.

Ik deel absoluut uw bekommernis, zeker wat cyberpesten betreft. We moeten daar flankerend op inzetten. We roepen bedrijven op om daarvoor werkbaarheidscheques in te zetten. Ik wil gerust nog eens informeren bij de sociale partners en de vraag stellen waarom dit op de rondetafels niet aan bod gekomen is. Ik zal u daarvan op de hoogte houden.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): We kijken uit naar het resultaat van uw aanmaning, minister. We hopen daar ook in de praktijk een aanpassing van of een aanvulling op het actieplan werkbaar werk tegemoet te zien.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de impact van de coronacrisis op de jeugdwerkloosheid – 4111 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het recente schoolverlatersrapport van VDAB – 4122 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Robrecht Bothuyne

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Het jaarlijkse schoolverlatersrapport werd vorige week door VDAB bekendgemaakt, met enkele opvallende cijfers. Het belangrijkste cijfer is dat van de 65.000 jongeren die in 2019 de school verlieten en waarvan ongeveer 10 procent een jaar later, in de zomer van 2020, nog steeds op zoek waren naar werk. In vergelijking met het jaar voordien zien we daarbij een stijging van 1,2 procent. Corona zal daar zeker een effect in gehad hebben, de coronacrisis die vorige zomer al volop meespeelde en zorgde voor een demper op onze economie en de vraag van bedrijven naar arbeidskrachten.

Maar er zijn ook enkele zaken die elk jaar terugkomen in die schoolverlatersrapporten, onder ander het belang van het diploma. Hoe hoger het diploma, hoe groter de kans dat je na een jaar toch al aan de slag bent. Ook de richting speelt een rol. We weten dat STEM-richtingen (Science, Technology, Engineering and Mathematics) altijd zorgen voor goede werkgelegenheidsperspectieven. En ook werkervaring: dat is natuurlijk zeer vervelend voor jongeren die net van de schoolbanken komen, want zij komen vaak nog in concurrentie met werknemers die wel al ervaring hebben.

Inmiddels zijn we een jaar verder en zien we dat de economie gunstige tekenen toont van een sterke relance. Dat is dan misschien weer goed nieuws voor de jobkansen van jonge schoolverlaters, waarvan nu na het schooljaar weer een nieuwe lichterling de arbeidsmarkt op gaat.

Naar aanleiding van dit schoolverlatersrapport had ik een paar vragen, minister.

Beschikt u misschien al over prognoses over de impact van corona op de evolutie van de jobkansen van schoolverlaters? Zoals gezegd, vorig jaar waarschijnlijk al voor een deel, maar hoe zit het nu met dit jaar? Zijn er al prognoses over die impact beschikbaar?

Welke inspanningen zullen er worden gedaan om schoolverlaters sneller naar werk te begeleiden? We hebben die lichte stijging, die misschien te verklaren is door corona, maar het blijft toch een aandachtspunt.

Zult u ook kijken naar de uitzendsector, die traditioneel een zeer laagdrempelig instroomkanaal naar werk is?

Gaat er extra worden ingezet om jongeren te begeleiden in hun studiekeuze en hen duidelijk te informeren over de jobkans die gelinkt is aan die studiekeuze? Gaat u daar ook, al dan niet samen met uw collega van Onderwijs, extra inspanningen rond doen?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Collega Ongena heeft de problematiek al perfect geschetst. In 2019 verlieten meer dan 65.000 jongeren de school en een jaar later was ongeveer 10 procent, 6600 ongeveer, nog steeds op zoek naar een job.

Collega Ongena heeft ook aangegeven dat de studiekeuze centraal blijft staan voor het vinden van een job na het afstuderen. Ik geef nog even de concrete cijfers. Van de meer dan 6000 jongeren die zonder diploma middelbaar werk zochten, bleek 28,4 procent – bijna een op de drie, meer dan een op de vier – na een jaar nog werkzoekend. Ter vergelijking: van de jongeren die afstudeerden met een getuigschrift of een diploma secundair onderwijs, was maar 11,2 procent na één jaar nog werkzoekend. Dat is meer dan 10 procent te veel, maar het is toch een heel groot verschil. Het belang van studiekeuze en het behalen van de opleiding en de diploma's en kwalificaties blijft dus cruciaal voor de kansen op de arbeidsmarkt.

Wij vinden het belangrijk dat ook deze 6600 jongeren opgevolgd blijven worden zodat ze kansen krijgen op de arbeidsmarkt. We vinden het positief dat u 50 miljoen euro inzet om lokale partnerschappen die jongeren begeleiden naar werk, te ondersteunen.

Onze vragen gaan zeer concreet over die partnerschappen. Kunt u uitleg geven over de partnerschappen die ondersteund worden? Waar komen de middelen vandaan waarmee ze worden gefinancierd? Met wat voor organisaties worden deze partnerschappen aangegaan? Is opleiding en competentievorming een element binnen deze partnerschappen en hoe wordt hierrond samengewerkt? Overweegt u om deze partnerschappen op termijn ook permanent te maken? Hoe evalueert u het stijgend aantal schoolverlaters dat na een jaar nog altijd geen job heeft gevonden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik start met een positieve noot door te zeggen dat ik geen enorme impact van de coronacrisis verwacht op de jobkansen voor de meeste schoolverlaters. Tijdens eerdere economische crisissen telde VDAB tijdens de zomer tot 10.000 jonge werkzoekenden extra die instroomden in de werkloosheid. Dat effect bleef vorige zomer uit en ook voor deze zomer verwachten we geen abnormaal hoge cijfers.

Op dit moment zien we nog geen impact van de voorspelde golf aan ontslagen en faillissementen. Daarnaast zijn ook de recente prognoses van de Nationale Bank en het Federaal Planbureau veel optimistischer dan die van een half jaar geleden. Dat heel wat sectoren blijven worstelen met moeilijk in te vullen vacatures, geeft ook aan dat er voor jongeren jobkansen zijn.

De foto van het schoolverlatersrapport wordt telkens op een vast meetmoment genomen, elk jaar op 30 juni. Voor het schoolverlatersrapport editie 2021 was dit

op 30 juni 2020, waarbij VDAB vaststelt hoeveel jongeren die de school verlieten in 2019 op die dag als werkzoekende zijn ingeschreven. Deze periode viel net in de eerste maanden van de coronacrisis, waarin het aantal vacatures fors was gedaald en het aantal werkzoekenden steeg na een jarenlange daling. In die omstandigheden is het niet verwonderlijk dat het werkzoekendenpercentage bij de schoolverlaters lichtjes steeg in vergelijking met het jaar ervoor toen de economische situatie nog positief was. Ik geef u de cijfers mee: 10,1 procent in 2020 tegenover 8,9 procent in 2019.

Sommige schoolverlaters ondervonden meer moeilijkheden op de arbeidsmarkt dan anderen. Dat is altijd het geval bij een vertragende economie of een economische crisis of door opgelegde strenge coronamaatregelen. Het ene beroep of de ene sector is crisisgevoeliger dan de andere. Voor de grootste groep schoolverlaters maken we ons dus geen te grote zorgen.

De ervaring uit eerdere crisissen leert dat jongeren met een kwetsbaarder profiel, in de eerste plaats vroegtijdige schoolverlaters, het eerste en grootste slachtoffer zijn van een minder presterende arbeidsmarkt. Die groep baart ons wel zorgen. Daarvan zijn wij ons in deze commissie zeer bewust, maar het is belangrijk dat dit ook voor jongeren en hun ouders helder is. Vandaar het belang van goede arbeidsmarktinformatie en het belang om deze informatie uit het schoolverlatersrapport te delen met jongeren, ouders en leerkrachten.

In de eerste plaats moet een jongere natuurlijk een studie kiezen op basis van zijn interesses, talenten en dromen, maar arbeidsmarktinformatie kan deze keuze verfijnen of bij twijfel de knoop mee helpen doorhakken. VDAB ondersteunt leerkrachten en begeleiders om met hun leerlingen aan de slag te gaan en hen te vormen in het loopbaandenken via het digitale 'Train the trainers' en onlinemateriaal voor leerkrachten. Er is zelfs een aparte pagina op de website van VDAB voor leerkrachten om hun leerlingen voor te bereiden op de arbeidsmarkt.

Voorts doet VDAB in zijn werking reeds heel wat inspanningen om de transitie van het onderwijs naar de arbeidsmarkt zo vlot mogelijk te laten verlopen. Er wordt een 'digital first'-benadering gehanteerd, wat wil zeggen dat de jongere zelf aan de slag kan met digitale tools en informatie en een aanbod aan vacatures. Ook een uitzendvacature is een volwaardige vacature. De uitzendsector is een piste die VDAB in de bemiddeling van jongeren aanbiedt, zoals voor alle werkzoekenden.

Waar nodig, kan een human digital aanpak extra ondersteuning bieden, met een servicelijn als facilitator. Voor jongeren die nog meer nood hebben aan ondersteuning is face-to-faciedienstverlening door een bemiddelaar mogelijk en zelfs echt aangewezen. Kortgeschoolde jongeren worden in de VDAB-contactstrategie dan ook meteen toegewezen aan een bemiddelaar voor face-to-faciedienstverlening. Bij midden- en hogeschoolde jongeren wordt meteen bij inschrijving ingeschat of zij voldoende digitaal vaardig zijn om zelfredzaam aan de slag te gaan in hun zoektocht naar werk. Wanneer zij na vier à vijf maanden nog niet aan het werk zijn, krijgen ze automatisch een face-to-faciedienstverlening.

Ondanks alle acties is er een groep jongeren die moeilijk toegang vindt tot de dienstverlening van VDAB. Vandaar dat nu in elke provincie wordt gewerkt met jongerenconsulenten. Zij vormen het gezicht van VDAB voor een warme overdracht van allerhande stakeholders die werken met kwetsbare jongeren.

Collega Gennez, met de lokale partnerschappen wordt gemikt op partners uit de brede jeugdwerk- en welzijnssector. Een partnerschap krijgt vorm op basis van de lokale noden en hulpvragen van jongeren. Elk partnerschap kent een andere samenstelling waarbij casuïstiek en overleg met lokale stakeholders essentieel zijn. Het gaat om partners met expertise in tewerkstelling en arbeidsbemiddeling, psy-

chologische hulpverlening, gezondheid, drughulpverlening enzovoort. De lokale besturen en de lokale VDAB-jongerenconsulenten zijn uiteraard ook als cruciale partner betrokken.

Bij een lokaal partnerschap is het de bedoeling dat een jongere een traject op maat aflegt. Competentievorming- en versterking kunnen een onderdeel van dat traject uitmaken aan de hand van een individueel of modulair aanbod, via bijvoorbeeld werkplekleren.

Samen met het Europees Sociaal Fonds (ESF) investeren we de komende drie jaar ongeveer 50 miljoen euro in vijftig partnerschappen over heel Vlaanderen om meer dan 12.000 kwetsbare jongeren onder de 30 jaar te begeleiden naar werk en drempels hierbij weg te helpen. Het gaat hier om 40 procent Europese middelen en 60 procent Vlaamse cofinanciering. Dit is een heel belangrijk project om de strijd tegen jongerenwerkloosheid echt op te voeren.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u er goede vooruitzichten zijn voor de jobkansen van jongeren die vorig jaar al zijn afgestudeerd en nog geen job hadden gevonden maar ook van jongeren die nu, in juni, gisteren of de voorbije week, hun diploma hebben gekregen. Misschien zal de coronamiserie nog wel meevallen voor hun kansen. Ik geloof daar wel in, zeker wanneer we zien dat het probleem van die arbeidsmarktkrapte opnieuw opduikt.

Ik ben ook blij te horen dat er al heel wat initiatieven worden genomen door VDAB. U hebt daarnaar verwezen. Ik heb nog een specifieke, kleine bijkomende vraag. In welke mate slaagt VDAB er misschien toch beter dan vroeger in om vroegtijdige schoolverlaters te bereiken? Een drietal jaar geleden is een akkoord gesloten tussen VDAB en het onderwijs dat bepaalt dat VDAB de gegevens van jongeren die vroegtijdig de school verlaten, beter zou krijgen. Werkt dat systeem goed? Zijn er nog werkpunten aan dat akkoord? Kunt u daar nog iets over zeggen?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Ik heb dezelfde bijkomende vraag als collega Ongena, die hoeft ik dus al niet meer te stellen.

Ik wil ook nog opmerken dat het heel belangrijk is, maar dat bevestigt iedereen, dat we jongeren meehebben vanaf het begin van hun loopbaan, vanaf hun intrede op de arbeidsmarkt. Dit rapport baart wat zorgen. We vinden die partnerschappen een goede zaak en u weet, minister, dat wij ook een grote pleitbezorger zijn van de European Youth Guarantee waarbij jongeren onder 25 jaar recht hebben op een degelijk aanbod, een job, een opleiding, een leerlingplaats, een stage, binnen de vier maanden na afstuderen. Ook tijdens corona moet dit worden waargemaakt. Dat is meteen ook mijn tweede bijkomende vraag. Hoe zijn de cijfers daar? Misschien kunt u dat niet uit het hoofd zeggen maar dan hoop ik dat u ze ons, net als de eerder gevraagde cijfers over de vroegtijdige schoolverlaters, eventueel schriftelijk kunt bezorgen na de commissie.

De voorzitter: U gaat ervan uit dat de minister alle arbeidsmarktgegevens uit het hoofd kent, dat is een mooi compliment.

Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Collega's, dank u wel voor de boeiende vragen. Minister, dank u wel voor het uitgebreide antwoord. We kennen allemaal het spreekwoord: goed begonnen is half gewonnen. Wie het goed doet op school, heeft natuurlijk een mooie voorsprong op de arbeidsmarkt. Het doet me ook wel wat denken aan

het programma 'De Klas' met Kamal Kharmach, die naast stand-upcomedian ook docent bedrijfseconomie is aan een hogeschool. Ik weet niet of u dat hebt gezien. In de bewuste aflevering geeft hij les aan een klas tieners in het middelbaar onderwijs. Op een gegeven moment organiseert hij een loopwedstrijd: leerlingen met bepaalde kenmerken mochten een stap vooruit zetten, zodat iedereen van een andere positie startte en het eigenlijk een ongelijke wedstrijd werd. Die wedstrijd toont ook aan dat iedereen die van een andere positie start, dan ook op een andere manier de finish zal halen. Dat kunnen we zelfs doortrekken na een schoolcarrière en een diploma: wie goed scoort, kan een stapje vooruit zetten. Het is geen zekerheid, maar het kan toch een belangrijk duwtje in de rug zijn.

In de studie is de impact van corona nog niet volledig opgenomen. In het verleden hebben we daar al dikwijls over gedebatteerd hier in de commissie: wat zal er gebeuren met studenten die dit jaar hun diploma behalen, maar toch wel een bepaalde praktijkervaring hebben moeten missen? Daarbij werd ook aangegeven dat de verwachtingen bij de werkgevers ook hooggespannen zijn. De werkgevers zullen de schoolverlaters extra kansen moeten geven om die ervaringen alsnog op te doen.

Onlangs reikte VDAB aan studenten van de Arteveldehogeschool een diploma van 'plantrekker' uit. Ik vond dat origineel gevonden. Studenten hebben ook heel wat moeten missen de afgelopen maanden, maar dat zijn ook heel wat troeven. Ze waren in de afgelopen periode heel sterk op zichzelf aangewezen, ze zijn creatief geweest, ze hebben gewerkt aan hun zelfredzaamheid, en dat is op dit moment belangrijker dan ooit op de arbeidsmarkt. Ik denk dus dat we niet moeten focussen op de problemen, maar ook op de kansen die de coronaperiode heeft geboden. Die symbolische VDAB-actie met dat diploma van 'plantrekker' is mooi, maar hoe kunnen we werkgevers ervan overtuigen dat schoolverlaters wel degelijk troeven in handen hebben dankzij de coronacrisis?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dank u wel voor alle aanvullingen. Collega Ongena, dat dossier van de datakoppeling ken ik bijzonder goed. Ik heb daar als minister van Onderwijs de eerste sporen voor getrokken. Daar zijn echter ook weer wat obstakels, zoals bij veel zaken. De datamachtiging laat niet toe om gegevens door te geven, in het kader van de privacy. In het ontwerp van Verdiepingsdecreet wordt er werk van gemaakt om duidelijk te maken dat dit een taak is voor VDAB. Wat die schoolverlaters betreft die VDAB niet kent, dat gaat natuurlijk maar om een klein groepje binnen die zesduizend personen die de school voortijdig hebben verlaten, namelijk enkele honderden. Dat gaat dus niet over spectaculaire aantallen.

Collega Gennez, de cijfers met betrekking tot Youth Guarantee kan ik niet zomaar geven, ook al werkt mijn kabinet fantastisch. U kunt daar echter ook een schriftelijke vraag over stellen. We hebben Youth Guarantee uitgebreid naar jongeren onder 30 jaar. Dat lijkt me een heel goede zaak. Het is vooral van belang dat we de jongeren snel begeleiding kunnen aanbieden.

Collega Claes, die symbolische acties, dat gaat ook over het belang van soft skills, die veel belangrijker zijn geworden. Werkgevers zijn zich er ook zeer van bewust dat ze kansen moeten geven. De krapte is groot vandaag. Daartoe kunnen bijvoorbeeld individuele beroepsopleidingen een heel handig instrument zijn, net als duaal leren, zoals deze voormiddag al vijf of zes keer is gezegd. Wat dat betreft, zijn er echt wel opportuniteiten die vandaag nog niet voldoende worden gegrepen.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Ik hoop toch dat er een oplossing wordt gevonden wat die datakoppeling betreft. Het kan zijn dat het er maar enkele honderden zijn, maar iedereen die we kunnen helpen, moeten we helpen.

Voor de rest noteer ik echter vooral dat de impact van de coronacrisis al bij al wel zal meevallen, dat ook het feit dat er een lichte stijging was, natuurlijk volledig wordt verklaard door die coronacrisis. Voor de rest mag de aandacht natuurlijk niet verslappen voor die 8 of 9 procent die na een jaar na het verlaten van de school nog altijd geen job heeft gevonden. Ik heb begrepen uit uw antwoord, minister, dat de aandacht zeker niet aan het verslappen is. Dat kunnen wij alleen maar toejuichen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Ik hoop vooral dat de focus op die zwakke groep blijft liggen. Daarvoor is natuurlijk ook altijd het meest inspanningen te leveren om resultaat te boeken. Maar wij mogen niemand achterlaten. Jongeren die zonder diploma afstuderen of vroegtijdig de school verlaten, zijn immers, zoals altijd is gebleken, vogels voor de kat. Dat kunnen wij ons als rijke regio niet permitteren.

Ik weet niet of de termijn voor het indienen van vragen al verstreken is, voorzitter.

De voorzitter: De termijn om nog antwoord te krijgen voor het reces is verstreken. Maar vragen indienen kan nog.

Caroline Gennez (Vooruit): Dat dacht ik al. Maar in plaats van een vraag in te dienen om pas in september daarover van gedachten te wisselen, wil ik een beroep doen op uw goedheid, minister, om dat mee te geven zodat het kan worden toegevoegd aan het verslag. Dan hebben wij ook allemaal die gegevens en niet alleen de Vooruitfractie. Het is maar een beroep op uw welwillendheid, voor de goede zaak.

De voorzitter: Dat is een mooie afsluiter van de werkzaamheden van vandaag: een beroep op welwillendheid en daaraan voorafgaand gejuich.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.